Пролетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Ц[illegible] Камітэту Саветаў БССР.

10 год в[illegible] — ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. — № 239 (2728) Пятніца, 18-га кастрычніка 1929 г.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матар'ял прымаецца—з 9-3 да 3½ гадз.
Неапрацаваныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]
ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]
ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

154 кр. "Савецкая Беларусь" Одесса, Пастэра 13, госудр. публичн. библиотека. отдел. славян. [illegible] адзін экз.

РАШАЮЧЫЯ МЕРАПРЫЕМСТВЫ у справе хлебазагатоўчай кампаніі.

У разгортваньні хлебазагатоўчай кампаніі выразна выявіліся не асобныя недахопы. [illegible]

[illegible]

Мала сказаць, што кастрычнік—рашаючы месяц хлебазагатовак. Трэба зрабіць яго сапраўды рашаючым. Дзеля гэтага трэба падцягнуцца на ўсіх участках работы. У галіне фінансавай у нас адстаюць такія важнейшыя мерапрыемствы, як самаабкладаньне, акладное страхаваньне, зыскаць пратэрмінаваных пазык, збор паявых узносаў у кааперацыю і інш. У таварасnабжэньні да вёскі яшчэ не даведзены ўсе неабходныя хлебных перавозак, мабілізацыі складаў і тары. Гэтага мы павінны дабіцца чаго-б гэта не каштавала. У другой палове кастрычніка трэба значна ўзмацніць тэмп загатовак, асабліва ў галіне харчовых культур і вырашэньня транспартных і складзкіх цяжкасьцяў. Трэба пачаць работу па-рэвалюцыйнаму. Толькі тады кастрычнік будзе сапраўды рашаючым месяцам хлебазагатовак.

КІТАЙСКІЯ БЕЛАБАНДЫТЫ НЯ СПЫНЯЮЦЬ РАСПРАЎ НАД САВЕЦКІМІ ГРАМАДЗЯНАМІ.

Пагалоўнае звальненьне савецкіх служачых з У.-К. чыгункі.

Гвалтоўна прымушаюць прыймаць кітайскае падданства.

ТОКІЁ, 16-Х. Як паведамляюць з Харбіну, [illegible]

Арышты савецкіх грамадзян не спыняюцца.

ТОКІЁ, 16-Х. Згодна паведамленьня з Харбіну, 13-га кастрычніка [illegible]

ПАДРАБЯЗНАСЬЦІ ПРЫ ГАВОРУ ПА СПРАВЕ 38.

Паўнейшае парушэньне судовага статуту.

ТОКІЁ, 16-Х. З Харбіну паведамляюць, што абвінавачаны прыгавор у справе 38 арыштаваных савецкіх грамадзян [illegible]

Супроць немагчымага турэмнага рэжыму

Галадоўка 1.300 савецкіх грамадзян

ТОКІЁ, 16-Х. Згодна паведамленьня з Харбіну ад 15-га кастрычніка, галадоўка 1.300 зняволеных у Сунгобскім канцлягеры [illegible]

Самавольна захоплена памяшканьне і маемасьць аддзяленьня Дальбанку.

ТОКІЁ, 16-Х. Кітайская ўлада захапіла памяшканьне і ўсю маемасьць аддзяленьня Дальбанку ў Хайлары. [illegible]

ТОКІЁ, 16-Х. Згодна паведамленьня з Хайлару (Маньчжурыя) памяшканьне Дальбанку, у якім жылі былыя супрацоўнікі, занята кітайскім войскам. Супрацоўнікі з памяшканьня выселены.

Сур'ёзная сутычка паміж нанкінцамі і Гамінцзюнам.

ШАНХАЙ, 17-Х. На фронце Лунхайскай чыгункі [illegible] невядомы. Гамінцзюнаўская дапамога [illegible] згрупоўваецца ў Лёяне (Хэнань), у раёне якога гэтымі днямі чакаецца [illegible] ска на Пэйпін-Ханькоўская чыгунцы прадаўжаецца.

Фронт барацьбы пашыраецца.

НОВЫЯ РАЙЁНЫ АХОПЛЕНЫ ЗАБАСТОВАЧНЫМ РУХАМ.

Сац.-дэмакраты дапамагаюць фашыстам зрываць забастоўкі рабочых.

ДА ЗАБАСТОЎКІ ГАРНЯКОЎ ПАЎНОЧНА-ЧЭСКАГА РАЁНУ ДАЛУЧАЮЦЦА НОВЫЯ ТЫСЯЧЫ РАБОЧЫХ З 13-ЦІ КАПАЛЬНЯЎ.

Выбухаюць стыхійныя забастоўкі.

ПРАГА, 16-Х. Барацьба гарнякоў Паўночна-чэскага раёну за павялічэньне заработку і супроць рацыяналізацыі пашыраецца. Выбухаюць стыхійныя забастоўкі. У панядзелак выбухнула стачка ў капальні „Анна Андро“ з-за нявырашэньня пытаньня аб начных зьменах. У той самы дзень да стачкі далучылася яшчэ 13 капальняў. Бастуе разам 6 тысяч рабочых. Бастуючыя далучыліся да плятформы, ухваленай канфэрэнцыямі чырвоныкі саюзу гарнякоў.

Рэфармісты забараняюць сваім сябрам удзельнічаць у забастоўцы. Рэфармісты пераконваюць рабочых спыніць стачку, пагражаючы звальненьнем і пазбаўленьнем прафсаюзнай дапамогі па беспрацоўі.

Вакол праблемы беспрацоўя ў Англіі.

ЛЁНДАН, 16-Х. Рост беспрацоўя ў Англіі выклікае жвавую дыскусію ў ангельскіх палітычных колах. Лібэральная газэта „Дэйлі Кронікль“ зазначае, што кансэрватыўныя лідэры зьбіраюцца паставіць на галасаваньне палаты вобшчын пытаньне аб выказе недавер'я ўраду. Парлямантская фракцыя лібэралаў выкажацца супроць гэтай спробы кансэрватараў, бо ў выпадку хуткага падзеньня ўраду лібэральная партыя будзе пазбаўлена магчымасьці зазначаць, што і Бальдвін і Макдональд ня справіліся з вырашэньнем пытаньняў аб беспрацоўі і што адзіным сродкам у гэтым напрамку зьяўляецца плян Лёйд Джорджа.

Макдональд абяцае скарачэньне рабочага дню.

ЛЁНДАН, 16-Х. Рэйтэр паведамляе: «Сёньня ўвечары ўрад паведаміў прадстаўнікоў фэдэрацыі гарнякоў, што спачатку новага году будзе праведзена ўсюды скарачэньне рабочага дню на 2 гадзіны без скарачэньня заработку ў якасьці першага кроку пераходу да закону аб 8-мігадзінным дні працы ў капальнях, устаноўленага кансэрватыўным урадам Бальдвіна, замест ранейшага 7-мігадзіннага».

Рабочыя даюць адпор сацыял-дэмакратам.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 16-Х. Плєнум міжсаюзнага аб'яднаньня фінляндзкіх прафсаюзаў, які адбыўся 14-15 кастрычніка, зьяўляецца важным этапам у фінскім рабочым руху. Плєнум зганьбіў правыя ваганьні некаторых сяброў прэзыдыуму гэтага аб'яднаньня. Сябры раскольніцкай сацыял-дэмакратычнай прафсаюзнай дэлегацыі выключаны з ліку сяброў прафсаюзаў. Плєнум ухваліў не пасылаць прадстаўніка фінскіх прафсаюзаў на жэнеўскую канфэрэнцыю працы. Буржуазны і сацыял-дэмакратычны друк ацэньвае пастановы плєнуму, як „перамогу Масквы“.

Рабочыя капальнікі перамаглі.

СТАКГОЛЬМ, 16-Х. 6-цітыднёвая забастоўка капальнікаў скончылася перамогаю рабочых. Часткова здаволена патрабаваньне аб павялічэньні заработку. Усе бастуючыя прымаюцца назад на працу.

Прадпрыёмцы пазбаўляюцца ў далейшым права звальняць рабочых бяз згоды прафсаюзу.

Нямецкае пасольства зьвярнулася да савецкага і нанкінскага ўрадаў з прапановай

узаемна адмяніць рэпрэсыўныя меры супроць прыватных асоб.

(Паведамленьне ТАСС).

МАСКВА. 9 кастрычніка нямецкае пасольства ў Маскве [illegible]

[illegible]

У Саюзе ССР.

Расстраляны кулакі тэрарысты.

РЫБІНСК, 16-Х. [illegible]

КАМЯНЕЦ-ПАДОЛЬСК, 17-Х. [illegible]

Паводка ў Ленінградзе праходзіць.

ЛЕНІНГРАД, 16-Х. [illegible]

Пляны хлебазагатовак выконваюцца з вялікім перавышэньнем.

НОВАСІБІРСК, 14-Х. [illegible] Бійскага [illegible]

Сацыялістычнае спаборніцтва паміж узбэкскімі бавоўнаробамі і тэкстыльшчыкамі.

САМАРКАНД, 17-Х. [illegible] ніка з Узбэкістану выяжджае дэлегацыя бавоўнаробаў для падпісаньня дагавораў на сацыялістычнае спаборніцтва паміж бавоўнаробамі і тэкстыльшчыкамі цэнтральных раёнаў СССР. У дэлегацыю ўвойдзе 25 чалавек батракоў, беднякоў, серадняков і рабочых бавоўнаачысных заводаў. Дэлегацыя падзеліцца на тры групы. [illegible] скай акругаў паедуць у Маскву; Карасьценскай, Самаркандзкай, Бухарскай, Кашта-Дар'інскай і Сурхан-Дар'інскай акругаў—у Івана-Вазьнясенск; дэлегаты-ж з Далёкага Харэзму—у Ленінград. Дэлегацыі возьмуць удзел у кастрычнікавых урачыстасьцях у Маскве, Ленінградзе і Іванаве.

Павялічылася патрэбнасьць у кваліфікаванай рабочай сіле.

ЛЕНІНГРАД, 14-Х. У сувязі з пераходам на бесперапынны тыдзень працы шэраг буйных ленінградзкіх прадпрыемстваў падае на біржу працы патрабаваньні на кваліфікаваную рабочую сілу.

Для здаволеньня гэтай патрэбнасьці ленінградзкая біржа працы распачала фармаваць з беспрацоўных спэцыяльныя кадры кваліфікаваных рабочых. Асаблівая ўвага зьвернута на выкарыстаньне моладзі, колькасьць якой на біржы дасягае 20 тысяч чалавек.

Рост папулярнасьці „Ротэ Фанэ“.

БЭРЛІН, 14-Х. У сувязі з энэргічнай выкрываючай кампаніяй «Ротэ Фанэ» па справах аб злоўжываньнях у бэрлінскай магістратуры, а таксама ў сувязі са шчырам падтрыманьнем газэты з боку бастуючых трубапракладчыкаў, папулярнасьць органу кампартыі сярод бэрлінскіх працоўных усё расьце.

14 ПАРТЫЯ ЗАКОНЧЫЛАСЯ ПЕРАМОГАЙ БАГАЛЮБАВА.

БЭРЛІН, 17-Х. 14-я партыя шахматнага матчу на пяршынства між Алёхіным і Багалюбавым скончылася перамогаю Багалюбава на 71-м ходзе. Становішча матчу: Алёхін выйграў 6 партый, Багалюбаў—4 і 4 скончыліся ў нічыю.

Грамадзянская вайна ў Аўганістане.

Атрады Надыр-хана разьбілі Рай-дэ-Кала і Мурад-Бэка.

ТЭРМЭЗ, 17-Х. Тут атрыманы весткі, што атрад, накіраваны Надыр-ханам у Кухдамэн, разьбіў Рай-дэ-Кала і Мурад-Бэка (за 27 кілёмэтраў на поўнач ад Кабулу) атрад кугістанцаў, які знаходзіцца пад камандаваньнем Бачэ-Сакао. Насельніцтву Кухдамэну і Кугістану было прапанавана падначаліцца і выдаць зброю. Некалькі плямёньняў прыслалі заяву аб пакорнасьці.

Сучасны пераможца Хабібулы Надыр-хан — адна з буйных палітычных фігур сучаснага Аўганістану. У перавароце 1919 году, які прывёў да ўлады Аманулу, Надыр-хан адыгрываў самую актыўную ролю. Ён быў адзіным з аўганскіх генэралаў, якому ўдалося пабіць у бойцы ангельцаў. У аўганскім урадзе Надыр-хан займаў паступова наступныя пасады: камандуючага войскам, вайсковага міністра, генэрал-губарнатара Кадгана-Бадэршанскай правінцыі і пасьля таго — пасланьніка ў Парыжы.

* *
*

ТЭРМЭЗ, 17-Х. Былы міністр асьветы ва ўрадзе Аманулы Хайз Мухамэд-хан назначан часова кіраўнікам міністэрства замежных спраў. Урад яшчэ ня складзен. Іншыя міністэрствы яшчэ не адчынены. У групах, блізкіх да Надыр-хана, тлумачаць адчыненьне аднаго толькі міністэрства замежных спраў, як дэманстрацыю імкненьняў Надыра захаваць незалежнасьць.

Надыр-хан карыстаецца посьпехамі.

ЛЁНДАН, 14-Х. Агенцтва Рэйтэра паведамляе з Сімлы (Індыя): „Аўганскія плямёньні, якія падтрымліваюць Надыр-хана, захапілі пост Мэкманд-Рабат каля Кандагару, які знаходзіўся ў руках прыхільнікаў Хабібулы. Шах-Валі-хан, брат Надыр-хана ўвайшоў у Кабул, аднак, не заўладаў яшчэ горадам, бо да гэтага часу адбываюцца яшчэ бойкі. Кабульская радыё-станцыя пакуль-што маўчыць“.

Зьезд францускага камсамолу.

Аднадушнасьць у падтрыманьні пастаноў X плєнуму ВККІ.

ПАРЫЖ, 14-Х. Зьезд францускага камсамолу зачыніўся. 6 дзён працы зьезду паказалі поўнае аднадушша яго ўдзельнікаў у сэнсе падтрыманьня пастаноў X плєнуму Выканкому Камінтэрну і кангрэсу КІМ'у.

Ухвалена распачаць падрыхтоўку агульнафранцускага зьезду рабочай моладзі.

На кангрэсе славянскіх філёлёгаў

Выступленьні прадстаўнікоў БССР і УССР.

ПРАГА, 16-Х. Выступіўшы з прывітаньнем ад імя „навуковага таварыства імя Шаўчэнкі“ на адбываючымся зараз кангрэсе славянскіх філёлёгаў, акадэмік Студзінскі ў заключнай частцы сваёй прамовы сказаў: «Сёньня мы стаім перад усім славянствам з вынікамі нашай навуковай працы. Няхай паўтары тысячы друкаваных аркушоў, якія выдаюцца штогоду усеўкраінскай Акадэміі Навук і Кіеве, тыя скромныя 150 друкаваных аркушоў, якімі можа пахваліцца навуковае таварыства імя Шаўчэнкі, будуць сьведкаю нашай працы.

Мы верым, што настане час, калі сярод славянаў ужо ня будзе больш падзелу на вольных і прыгнечаных, а будуць вольныя раўнапраўныя славянскія народы“.

Выступіўшы на абедзе, дадзеным у чэсьць кангрэсу, прадстаўнік літаратуразнаўцаў УССР Піліпенка ў сваёй прамове, закрануўшы пытаньне аб чэска-ўкраінскіх узаемаадносінах, зазначыў, што раней нацыянальна-рэвалюцыйны рух Украіны натхняўся чэскімі адраджэнцамі, сьляды чаго на гэты дзень засталіся ў творчасьці самага папулярнага паэты Украіны Шаўчэнкі.

Зараз на савецкай Украіне 30-цімільённая большасьць украінскага народу карыстаецца самай поўнай свабодай культурна-нацыянальнага разьвіцьця.

Выступіўшы ад імя Беларускай Акадэміі Навук прафэсар Бузук выказаў сваю радасьць у сувязі з тым, што ён можа выступаць тут на мове 10-цімільённага народу, якую раней лічылі правінцыйным говарам „адзінай непадзельнай“ расейскай мовы, а зараз, дзякуючы савецкай уладзе, атрымаў поўную магчымасьць разьвіцьця, хутка займе належнае месца сярод славянскіх моваў.

Наконт агульных задач кангрэсу праф. Бузук сказаў: „Не для прапаганды ідэі панславізму сабраліся мы сюды. Прысутнасьць дэлегатаў Францыі, Італіі, Нямеччыны і інш. рассоўвае рамкі кангрэсу да ступені фактару інтэрнацыянальнага значэньня“.

НАДЫХОДЗЯЧЫЯ КЛЯСАВЫЯ БОЙКІ.

(Ад нашага варшаўскага карэспандэнта).

Некалькі месяцаў назад, калі ўсе адзнакі сур'ёзнага гаспадарчага крызіса ў Польшчы ўжо былі наяўнымі, тагочасны прэм'ер-міністр Бартэль выступіў у сойме з дакладам аб гаспадарчым становішчы. Апэруючы афіцыйнымі данымі і спэцыяльна зробленымі дыяграмамі, прэм'ер даводзіў, што ўсё надзвычайна добра: ва ўсіх галінах гаспадаркі заўважаецца пэўны рост і крызіс зьяўляецца толькі выдумкаю антыдзяржаўных элемэнтаў і злонамерных людзей.

Даклад Бартэля нагэтульki разыходзіцца з сапраўдным становішчам у краіне, што адзін з дэпутатаў устаў з месца, бездапаможна расьцягнуў рукі і наўна запытаў уголас:

— „Калі ўсё гэтак добра, дык чаму-ж так дрэнна“?..

Гэты дэпутат мімаволі даў належную ацэнку афіцыйным статыстычным даным, якія, як відаць, падрыхтоўваюцца для таго, каб замазваць сапраўдны стан рэчаў.

Кожны раз, калі праглядаеш гэтыя даныя, асабліва па пытаньнях працы, нязьменна ўзьнікае адно і тое-ж пытаньне: калі ўсё гэтак добра (г. зн. беспрацоўе зьмяншаецца, рэальны заработак ня зьніжаецца, дарагоўля не расьце), дык чаму-ж так дрэнна, чаму гарады і прамысловыя цэнтры перапоўнены беспрацоўнымі, чаму працоўныя жывуць у нэндзы, галадуюць, чаму ня спыняюцца хваляваньні ў галоўных галінах прамысловасьці і чым, урэшце, можна тлумачыць новы рост забастовачных настрояў, якія значна пачалі зьмяншацца пасьля вялічэзнай схваткі лодзінскіх тэкстыльшчыкаў з капіталам.

Насьпявае канфлікт па пытаньні аб заработку ў верхня-сілескай вугольнай прамысловасьці. Навакол гэтага канфлікту ўзьнялі лямант пэпэсаўцы і маладцы польскага Зубатава—Явароўскага, якія са скуры лужацца, каб даказаць гаспадаром, што яны адзін за аднаго лепшыя, калі справа ідзе аб падмане рабочых і прыдушэньні забастовачнага руху.

Згодна апошніх даных, штрэйхбрэхераўскім прафсаюзьнікам, нібыта, удалося ўвесьці рух у русло ўрадавага арбітражу. Але арбітражны падман выявіцца вельмі хутка. Аб гэтым сьведчыць агульнае нездаволеньне рабочых.

У значна горшым становішчы знаходзяцца гарнякі Дамброўскага вугольнага раёну. Там пакута дасягнула нячуваных разьмераў. Дамброўскія гарнякі поруч з лодзінскімі тэкстыльшчыкамі—самы абяздолены атрад польскага пралетарыяту. Адміністрацыйны тэрор, распыленасьць сіл і поўны заняпад прафсаюзных арганізацый у Дамброўскім басэйне перашкаджаюць неадкладнаму выступленьню. Але канфлікт надыходзіць, забастоўка становіцца немінучай і набудзе самыя вострыя формы.

Ганебная гульня вядзецца пэпэсаўцамі і іх канкурэнтамі-явароўшчыкамі з рабочымі камунальных прадпрыёмстваў Варшавы. І тыя і іншыя зрабіліся самымі блізкімі прыяцелямі камунальных рабочых. Раптам, калі пэпэсаўцы высунулі прапанову аб выдачы з прычыны надыходзячай зімы адзінаразовай дапамогі ў разьмеры 50 проц. заработку, дык явароўшчыкі, з свайго боку, запрапанавалі 75 проц.

Ведаючы загадзя, што ўсё роўна дапамога ня будзе выплачана рабочым, явароўшчыкі правялі праз гарадзкое самакіраўніцтва пастанову аб дапамозе ў разьмеры 75 проц. заработку. А пасьля гэтага явароўшчыкі пастукаліся з чорнага ходу ў адны і другія дзьверы і, зразумела, бяз іх і, ведома, бяз іх ведама, магістрат, орган, падначалены гарадзкому самакіраўніцтву, скасаваў пастанову аб выдачы дапамогі на тэй падставе, што ў гарадзкіх касах няма грошай.

Замест дапамогі прэзыдэнт Варшавы Сламінскі зьвярнуўся са сьлёзнай адозвай да рабочых, распаўсюджанай у тысячах адбіткаў. Вынік быў зусім адваротны таму, які чакаўся. Ганебная камэдыя явароўшчыкаў і пэпэсаўцаў выклікала вялікае абурэньне ў масах. Рабочыя рыхтуюцца да забастоўкі, а міністэрства ўнутраных спраў мабілізуе штрэйхбрэхераў.

У сувязі з выкрыцьцём махінацый ППС і Явароўскага прыхільнасьць рабочых схіляецца да левай прафсаюзнай апазіцыі, якая высунула адзіную правільную прапанову: ня трэба ні 50-ціпроцантнай пэпэсаўскай падачкі, ні 75-ціпроцантнай—явароўшчыкаў. Рабочыя патрабуюць не адзіначасовай падачкі, а перагляду пытаньня аб заработку наогул.

Цьвёрда ўступае ў бой таксама перадавы атрад варшаўскага пралетарыяту—мэталёўцы. Мэталёўцаў у Варшаве каля 80 тысяч. Але, дзякуючы здрадніцкай тактыцы прафсаюзных пэпэсаўскіх варацілаў, у чатырох існуючых у Варшаве прафсаюзах мэталёўцаў ня больш двух тысяч сяброў.

Левы прафсаюз мэталёўцаў гэтымі днямі быў зачынен адміністрацыйнаю ўладаю за тое, што ён высунуў патрабаваньне аб павялічэньні заработнай платы, пагражаючы забастоўкай. Рэжым на фабрыках, працуючых, галоўным чынам, на ваенныя патрэбы, казарменны. Заработная плата надзвычайна нізкая. З прычыны крызісу мае быць праведзена сур'ёзнае скарачэньне рабочых. Скарачэньню падлягаюць, зразумела, у першую чаргу западазроныя ў „ненадзейнасьці“.

1-га кастрычніка мінуў тэрмін калектыўнага ўгавору, але пэпэсаўскі прафсаюз і прафсаюз Яварáўскага сьвядома не аднавілі яго, каб аўтаматычна захаваць старыя ўмовы працы. Улічваючы настрой рабочых, пэпэсаўцы ўхіляюцца сходаў і адкрытага абгаварваньня пытаньняў, зьвязаных з заработнай платай мэталёўцаў. Замест адкрытага абгаварэньня распаўсюджваюцца недарэчныя чуткі аб тым, нібыта пэпэсаўцы вядуць перамовы аб павялічэньні заработнай платы.

Левы прафсаюз мэталёўцаў правільна ўлічыў становішча, высунуўшы патрабаваньне 25 проц. дабаўкі для дарослых і 35 проц.—для падлеткаў і жанчын. Замест зачыненага саюзу ў якасьці кіраўніка будучай забастоўкі вырасла новая магутная арганізацыя—агульна-варшаўскі камітэт дзеяньня, які абапіраецца на мясцовыя камітэты дзеяньня ў асноўных прадпрыемствах.

Першая спроба сіл ужо пачалася. Выбухнула забастоўка ў буйнейшай мэталёапрацоўваючай фабрыцы „Паравоз“. Рабочыя патрабавалі адмаўленьня ад намечанага скарачэньня 60 рабочых. Адміністрацыя згадзілася. Забастоўка на фабрыцы «Паравоз» пакуль ліквідавана пастановаю рабочых, якія заявілі, што яны адновяць забастоўку тады, калі на барацьбу паўстануць усе мэталёўцы сталіцы.

На варшаўскіх мэталёвых заводах неспакойна. Кожны дзень праводзяцца на іх масоўкі і сходы. У шматлікіх рэзалюцыях падкрэсьліваецца найшчыльнейшая сувязь між эканамічнымі патрабаваньнямі рабочых і агульна-пралетарскімі палітычнымі лёзунгамі—барацьбой з фашызмам, з падрыхтоўкаю да вайны з СССР, супроць тэрору ў адносіне палітзьняволеных. На многіх фабрыках рабочыя патрабуюць пераводу ваеннай прамысловасьці на мірную.

Поруч з эканамічнымі патрабаваньнямі высоўваецца таксама патрабаваньне абароны польскай дэлегацыі з рабочых і сялян, якія вярнуліся з СССР.

Рух сярод варшаўскіх мэталёўцаў ужо пачаўся. У апошнюю нядзелю конная і пешая паліцыя разганяла асобныя дэманструючыя групы мэталёўцаў, каб не дапусьціць агульнага мітынгу, які павінен быў адбыцца на Гржыбоўскім пляцу.

Але ні паліцэйскія перамогі накшталт нядзельнай, ні падтасаваньне статыстычных даных—не дапамогуць. Ня гледзячы на рэпрэсіі паліцыі асноўны атрад польскага пралетарыяту—мэталёўцы—выступаюць у бой.

А. Р.

Жорсткай самакрытыкай выкрыем недахваты ў працы апарату.

МАЦНЕЙ АГОНЬ ПА „АЛІЛУЙШЧЫКАХ", ПРАВАУХІЛІСЦКІХ ПРАКТЫКАХ, БЮРАКРАТАХ І ГЛУШЫЦЕЛЯХ САМАКРЫТЫКІ.

„Алілуйшчыкі" на словах і праваўхілісты на справе.

На кожным сходзе, пасяджэньні расіцкія каапэратары выступаюць супроць правых ухілістаў, за генэральную лінію камуністычнай партыі.

Гэтага мала. Калі прымаецца рэзалюцыя, асуджаючая правы ўхіл, дык праўленцы з Расіцкага таварыства падымаюць свае рукі вышэй усіх прысутнічаючых. Адсюль вынік: барацьба з правым ухілам у Расіцах „вядзецца". Аб гэтым можна нават узяць даведкі з маючыхся пратаколаў і рэзалюцый, напісаных у Расіцах працаўнікамі крэдытнага т-ва.

Але гэта словы. Як-жа абстаіць у сапраўднасьці гэта справа? Тут трэба крыху застанавіцца і сказаць, што працаўнікі Расіцкага крэдытнага таварыства на словах вядуць барацьбу з правым ухілам, а на самай справе павярнулі ў правы бок...

Крэдыты атрымоўваюць кулакі, заможнікі і падхалімы. Тут выяўлена поўнае скрыўленьне клясавай лініі ў крэдытнай сыстэме. Паміж іншымі прыкладамі заслугоўвае ўвагі такі факт:

У бедняка в. Крывасельцы, Расіцкага сельсавету здохла апошняя карова. Што-ж рабіць,—пачаў думаць гэты самы бядняк Адынец. Наступіла цяжкае становішча. Нядоўга думаючы, ён накіроўваецца да старшыні Расіцкага т-ва, каб атрымаць крэдыт для пакупкі каровы.

Старшыня праўленьня, зразумела, ня чыноўнік, не бюракрат. Ён іменна „савецкі" чалавек, нават цераз край „савецкі". Вось чаму селянін Адынец прышоў адзін раз—грошай няма, другі раз—няма, трэці—таксама няма і наогул няма крэдыту. Такі быў адказ. Селянін застаўся ні з чым.

На другі дзень да старшыні праўленьня прыходзіць вучастковы аграном Селязьнеў, які між іншым атрымоўвае больш 80 руб. пэнсіі ў месяц. Аграном задумаў купіць сабе карову. Сказана—зроблена. Ён бярэ 100 руб. крэдыту і купляе карову.

Такім чынам, бядняк не атрымаў крэдыт, а аграном атрымаў. Такіх выпадкаў шмат.

(Полаччына). С. М.

Суд і сельсавет у абарону кулака

(Калінкавічы, Мазырскай акр.).

Людзі, у якіх згублена палітычная зоркасьць прытупляецца і клясавае пачуцьцё. Што для калінкавіцкага суда заява батрака Юдзенка Пётры, які працаваў тры гады ў кулака в. Вішары, Дудзіцкага с.-с., Калінкавіцкага раёну Юдзенка Дзямід, а потым быў выкінуты без капейкі грошай? Для судзейскіх бюракратаў клясавага пачуцьця ня існуе. Для іх галоўнае—гэта буква закону. Тое, што батрак сёньня ня мае чаго есьці, дык суду гэта не датычыцца. І вось пачынаюцца мытарствы, заявы па канцэлярыях суда і с.-сав.

Батрак Юдзенка П. падаў заяву ў суд 26-VII-29 г., якая на даклад судзьдзі папала толькі 14-8 г. г. 15-8 судзьдзя накладае рэзалюцыю Дудзіцкаму с.-с. «паведаміць ці не зьяўляецца батрак Юдзенка Пётра сябрам двара». Заява з рэзалюцыяй судзьдзі ляжала ў канцэлярыі суда да 26-8-29 г., якая потым перасылаецца с.-с. Калі атрымаў с.-с. заяву—невядома. Але ў с.-савеце яна ляжала да 30-IX і была з даведкаю адпраўлена ў суд толькі 30-IX-29 году. Суд-жа атрымаў заяву назад 9-X 29 г. ня гледзячы на тое, што сельсаветчыкі бывалі кожны дзень у горадзе.

Трэба адзначыць, што гэта справа і цяпер яшчэ ня ўбачыла сьвету, каб не ўмяшаўся профсаюз. Што гэта значыць, што заява батрака ходзіць столькі часу і ня можа быць вырашана? Бюракратычныя элемэнты садзейнічаюць кулаку тварыць свае адзіныя справы. Пакрываюць ня толькі з разборам заявы, а нават і з вучотам аб'ектаў абкладаньня, аб чым мы ўжо пісалі.

Па заяве батрака, які прапрацаваў у кулака 3 з пал. гады, кулак мае 12 дзес. зямлі, 4 дз. сенажаці, 3 каровы, 2 коняй, а с.-сав. (старшыня камуніст) запісвае зямлі 3 дз., сенажаці 2 з пал. дз. і абклалі падаткам на суму 7 руб. 55 кап.

Пракуратура і РК КПБ павінны з гэтага зрабіць належныя вынікі.

Я. И—вы.

Бабруйскі пракурор супроць самакрытыкі.

(Ад нашага карэспандэнта)

Бабруйскі акруговы пракурор ня любіць самакрытыкі, ня любіць, калі на яго апарат скардзяцца людзі.

Скардзіліся сяляне на тое, што Слуцкі памоцнік пракурора праяўляе ў сваёй працы бюракратызм, што ў яго працы ёсьць скажэньні клясавай лініі, сувязь з прыватнікам, што пракурор —вартаўнік рэвалюцыйнай законнасьці п'янствуе і г. д.

Каму-ж, як не акруговаму пракурору прыходзіцца расьледваць гэту скаргу. Але акруговы пракурор ня любіць самакрытыкі і сам патурае злачынцам з свайго апарату. Замест таго, каб даскапала праверыць факт, каб выявіць сапраўднасьць, акруговы пракурор на скарзе сялян піша, што факты не падцьвердзіліся, а пагэтаму, натуральна, скарга застаецца без далейшага руху.

Памоцнік пракурора, узяты пад ахову свайго непасрэднага начальства, застаўся як за каменнай сьцяной.

Але ўсё тайнае, як кажуць, становіцца яўным. Пры чыстцы партыі выявіўся сапраўдны твар слуцкага пракурора. Тут выяўлена шэраг фактаў скрыўленьня клясавай лініі пракурорам, выяўлены факты шавінізму (забарона яўрэйскаму рабочаму выступаць на судзе на роднай мове). Пракурор практыкаваў і ролю хадатая за прыватнікаў і кулакоў, былі п'янства з прыватнікамі і кулакамі.

Фактаў шмат. і вельмі дзіўным зьяўляецца роля акруговага пракурора ў абароне гэтага вартаўніка „рэвалюцыйнай" законнасьці. Яшчэ дзіўнейшым зьяўляецца тое, што такое «расьсьледваньне праводзілася» па заметцы селькора. Дасужы пракурор нават яшчэ не праверыўшы фактаў, паказаных у заметцы меў імпэт дабіцца выкрыцьця прозьвішча селькора, каб прыцягнуць яго да адказнасьці за „паклёп".

Цяпер прыходзіцца прыцягнуць да адказнасьці самога пракурора.

Забалотны.

Яшчэ аб Прадасілікаце і яго кіраўніку Ваксману.

Ня так даўно ў нашай газэце быў зьмешчаны артыкул аб шчырым прывітаньні кіраўніку Беларускай канторы «Прадасілікату» Ваксману ад усіх прыватнікаў і гандляроў Віцебскай, Аршанскай, Гомельскай і іншых акруг нашае Беларусі, але гэтым „Прадасілікат" у асобе гр. Ваксмана не задаволены.

Ваксман кажа: „Як гэта мне партыйцу з 1919 г. газэта мае права выказаць шчырую падзяку ў той час, калі я ўжо з паўгода ня быў у аддзяленьні і г. д.".

Калі кіраўнік Прадасілікату Ваксман цяпер стараецца давесьці сваё недачыненьне да справы з гандлярамі і прыватнікамі, дык чаму ён прыняў на пасаду гандляра Ур'яна, які ня мае права голасу, чаму Ваксман прыняў гэтага гандляра бяз ведама біржы працы і завошта Ур'яў даў Ваксману 30 р. грошай?

Яшчэ Ваксман адкажыце нам, чаму вы крэдытавалі гандляра Ліўшыца і іншых?

Чаму вы паслалі ў камандыроўку на завод гэтага „бедняка" Ур'ява.

Ваксман за сваю «працу» яшчэ ў г. Варонежы быў звольнен з працы кіраўніка аддзяленьня „Прадасілікату".

Нарэшце, невядома чаму і як Ваксман стаў кіраўніком Беларускага аддзяленьня.

Ваксман зьяўляецца вялікім бюракратам. Ён скарыстоўвае сваё службовае становішча. Ня так даўно яшчэ Ваксман эксплёатаваў свайго кур'ера т. Чэшку, пасылаў яго ў часе працы за дэнатуратам, прымушаў яго ў 12 гадзін уначы ісьці браць з кватэры чамадан і перці яго на вакзал Заходніх чыгунак, пасылаў кур'ера Чэшку да макляршы „Соні" браць бітон з сэльтэрскай вадой, які важыць каля 3-х пудоў і несьці на кватэру Ваксмана.

Гэта яшчэ ня ўсё. Ёсьць яшчэ шмат чаго за Ваксманам.

Калі ў Менску было шмат слоікаў для варэньня, дык ён узяў ды выпісаў яшчэ 3 вагоны слоікаў з Быхава, у той час, калі гэтыя слоікі можна было атрымаць з заводу «Пралетары» ў Менску.

Але гэта яшчэ нічога, справа вось у чым.

Калі гэтыя слоікі былі дастаўлены заводам у Менск, дык Ваксман узяў ды і выехаў з Менску, пакінуўшы слоікі. І такім чынам слоікі прастаялі на станцыі 9 дзён.

Калі ён вярнуўся ў Менск, яму паведамілі, што слоікі ўжо ў Менску і запыталіся, што з імі рабіць.

Ваксман адказаў: адчыніць крамы і гандляваць, у той час як на розьнічны гандаль няма дазволу ў Прадасілікаце.

Пасядзеўшы ў канторы 3 дні, Ваксман паехаў у водпуск, а слоікі прышлося канторы ўзяць да сябе ў сутарэньне.

Вынікі з гэтага вось якія:

Заплаціла кантора Прадасілікату па віне Ваксмана за прастой, хаваньне, перавозку з станцыі ў горад, за рабочых і шмат інш. Урэшце слоікі і цяпер валяюцца ў Прадасілікаце непраданымі.

Што-ж каштуе цяпер слоік у Прадасілікаце з-за галаваццяства Ваксмана?

А вось што. Замест 29 к. каштуе 50.

Гэта толькі адзін факт, а такіх фактаў шмат.

„Свой".

Дзесяць месяцаў валакіты па рэарганізацыі ілжэкалгасу Яваро ўскіх.

Справа рэарганізацыі ілжэкалектыву ў Бурнеўцы, Круглянскага раёну, Аршанскай акругі мае доўгую гісторыю. Пачалася яна яшчэ ў сьнежані 1928 г. Круглянскі Райвыканком ухваліў пастанову аб неабходнасьці рэарганізацыі гэтага калектыву яшчэ 5 сьнежня 1928 г. і ў адносіне Райзямаддзел ад 1 студзеня 1929 г. у Аршанскую Арксэкцыю піша: „Стан, у якім зараз знаходзіцца с.-г. арцель, патрабуе прыняцьця адпаведных мер. Увесь склад арцелі зьяўляецца сваякамі. За час існаваньня арцелі прынята 7 чалавек".

Але ў гэтай адносіне ня сказана галоўнага. Арцель налічвае пяць гаспадарак, з іх 3 браты Яваро ўскія і 2 гаспадаркі іх блізкіх сваякоў, і калі да іх паступалі беднякі, дык пасьля некалькіх месяцаў яны прымушаны былі выходзіць з арцелі, іх выкідалі. У працягу 3-х год з арцелі вышла 7 беднякоў. Пацьверджаньне гэтага мы можам знайсьці ў акце інструктара Акркалгассэкцыі які абсьледваў яе 13 лютага 1929 г. Інструктар адзначае:

„У с.-г. арцелі разьвіваецца кулацкая гаспадарка. Група сваякоў Яваро ўскіх прымушае новых членаў падпарадкавацца іх эксплёатацыі, або пакінуць арцель. Прымаючы гэта пад увагу неабходна перагледзець склад арцелі". І яшчэ ён напамінае, што аб гэтым маецца ўжо пастанова Круглянскага выканкому ад 5-XII—1928 г.

Але на ўсё гэта Акркалгассэкцыя не рэагуе і толькі выносіць пастанову 5 сакавіка г. г.—„Акт зацьвердзіць". А ілжэкалектыў застаецца існаваць да сёньняшняга дню. Адмахнулася Акркалгассэкцыя па бюракратычнаму ад такога важнага пытаньня, дапусьціўшы пры гэтым вялікую валакіту.

Яшчэ некалькі фактаў характарызуючых гэты ілжэкалектыў. Атрымана ім 1000 руб. на рамонт будынкаў, якія скарысталі Яваро ўскія не па прызначэньню. Кантрактацыю і здачу лішкаў зярна ў каапэрацыю прыходзіцца праводзіць у арцелі пад націскам. Няма аграмаджаньня жывога і мёртвага інвэнтару. Зямлі ў іх шмат, больш 70 дзесяцін. Калі прыймалі беднякоў дык ім аддзялілі асобна зямлю для карыстаньня і горшую.

Якія-ж вывады з гэтага можна зрабіць? Заможныя элементы б. арэндатары Яваро ўскія пад выглядам нацыянальнага калектыву вядуць кулацкую гаспадарку, скарыстоўваюць пры гэтым усе прывілеі, якімі карыстаюцца калектывы і Акркалгассэкцыя ім дапамагае ў гэтым.

У Аршанскай акрузе яшчэ зусім слаба праводзіцца работа па калектывізацыі польскай беднаты і Акркалгассэкцыя літаральна нічога не зрабіла ў гэтым кірунку, каб арганізаваць хоць адзін польскі калгас выключна з беднаты.

Прыклад з ілжэкалектывам Яваро ўскіх гэта пацьвярджае.

С. А.

Клясавы вораг у пралетарскім асяродзьдзі.

НА АРШАНСКІМ ЧЫГУНАЧНЫМ ВУЗЬЛЕ ЗА 11 ДЗЁН КАСТРЫЧНІКА БЫЛО 11 АВАРЫЙ.

Прафарганізацыі не разгарнулі барацьбы з кулацкімі настроямі

АРШАНСКІЯ ЧЫГУНАЧНІКІ ДАДУЦЬ РАШУЧЫ АДПОР ШКОДНІКАМ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА.

Згодна дырэктыў адпаведных органаў рабочыя службы руху і цягі павінны перайсьці 15 кастрычніка з 12-гадзіннага дзяжурства на 8-гадзіннае. Гэтае мерапрыемства сустракае ўпартае супраціўленьне тэй часткі рабочых, якая зьвязана са сваімі гаспадаркамі ў вёсцы, або займаецца так званым мяшочніцтвам. 12-гадзіннае дзяжурства давала ім права адпачываць 24-36 гадзін, а гэта давала ім магчымасьць 12-16 гадзін працаваць на сваёй гаспадарцы, або сьезьдзіць за некалькі станцый за прадуктамі. Праўда, на дзяжурствы гэтыя рабочыя прыходзілі заспаныя, стомленыя, адсюль—вялікая колькасьць няшчасных выпадкаў, прагулы, няўважлівыя нядбайныя адносіны да сваіх абавязкаў і г. д. Усё гэта вельмі дрэнна адбівалася на вытворчасьці. **Але людзей з кулацкай ідэалёгіяй і мяшочнікаў інтарэсы вытворчасьці зусім ня цікавяць.**

Асабліва абураюча трымаюць сябе адсталыя элемэнты сярод рабочых **Аршанскага вузла**. Відавочна, тут ёсьць уплыў кулацкай агітацыі ў сувязі таксама з хлебазагатоўкамі.

5 кастрычніка на сходзе рабочых службы руху ў часе дакладу ДН (начальніка 2-га аддзяленьня вучастку) па пытаньні аб 8-гадзінным дзяжурстве, нехта з месца крыкнуў:

— **Калі будзе праведзена 8-мігадзіннае дзяжурства, будзем біць вагоны...**

Прадстаўнік белбюро ЦК чыгуначнікаў, які прысутнічаў на гэтым сходзе, у адказ на гэту рэпліку выступіў з рэзкім адказам. Але такое «рэагаваньне» ня шмат дапамагло.

За апошні час на вучастку 2-га аддзяленьня здарыўся рад дзіўных выпадкаў, якія даюць падставу меркаваць, **што шкодныя элемэнты сярод чыгуначнікаў выконваюць сваю пагрозу.**

1 кастрычніка на ст. Прыяміна ў часе манэўраў пашкоджаны 2 вагоны. 4 кастрычніка як быццам наўмысьля таварны цягнік быў паданы на заняты шлях. Толькі выпадкова ня здарылася няшчаснага выпадку. 6 кастрычніка на разьезьдзе № 3 здарылася сутычка цягнікоў, у выніку якой разьбіта 6 вагонаў, пашкоджана 9 вагонаў і два паравозы і разбураны шлях даўжынёю ў 50 мэтраў. 9 кастрычніка—зноў два няшчасныя выпадкі, 10-га—3 выпадкі, 11-га—зноў два.

Наогул **за 11 дзён кастрычніка зарэгістравана 11 сутычак цягнікоў і аварый**, у выніку якіх разьбіта 7 вагонаў, папсаваны 4 паравозы і 19 вагонаў і разбурана звыш 100 мэтраў шляху.

Прычыны большасьці гэтых аварый прыводзяць да думкі, што **мы тут маем справу з яўным шкодніцтвам.** Такой-жа думкі прытрымліваюцца і члены Белбюро ЦК чыгуначнікаў.

Характэрна, што ў **Аршанскім вучпрафсожы няма падліку сацыяльнага складу рабочых,** і таму магчыма, што **ў асяродзішча аршанскіх чыгуначнікаў залезьлі кулацкія элемэнты.**

Пры яўна невыстарчальнай прафэсыянальнай рабоце аршанс вучпрафсожу **кулацкая агіт змагла знайсьці сярод адст груп прыхільнікаў.** А гэта не с што аршанскія прафработнікі **не дуць належнай культурна-в ваўчай работы,** не арганізоў масы наўкола важнейшых паліты пытаньняў, а наадварот, часта пл ца ў хвасьце настрояў адсталых праяўляючы слабую рашучасьць рацьбе з усімі ненармальнымі з шчамі.

Белбюро ЦК чыгуначнікаў дал даньне члену прэзыдыуму неадк выехаць у Воршу і правесьці д нае расьсьледваньне ўсёй справы. гэта недастаткова. **Трэба мабі ваць грамадзкую думку і рашучы адпор усім тым, прабуе зрываць наша сацы стычнае будаўніцтва.** Трэба няць больш энэргічныя меры для яўленьня кулакоў і шкоднікаў.

Мы ведаем, што асноўная мас шанскіх чыгуначнікаў прадс ляе сабою моцнае ядро раб клясы, што асноўны кадр чыгу нікаў сьвядома і аддана адносіцц выкананьня сваіх абавязкаў, з зіязмам праводзіць сацыялістычнае борніцтва, робіць вельмі шмат для **го, каб не адставаць ад усёй раб клясы.**

Мы ўпэўнены, што асноўная са чыгуначнікаў Аршанскага ла рэзка асудзіць факты ш ніцтва і прыме ўсе меры, ка корні спыніць далейшыя вы нашых клясавых ворагаў. Г

Заклікаем усіх рабочых аршанскага чыгуначнага вузла п весьці рашучаю барацьбу з клясавым ворагам.

Рэзалюцыя сходу рабочых друкарні БДВ.

Агульны сход рабочых, работніц і служачых друкарні БДВ, заслухаўшы паведамленьне аб вылазцы клясавага ворага на аршанскім чыгуначным вузьле, адзначае, што гэтыя факты адбіваюць спробу клясавага ворага сарваць сацыялістычнае спаборніцтва і асобныя мерапрыёмствы ў гэтай галіне, уплываючы на адсталыя, зьвязаныя з дробнабуржуазнымі і кулацкімі элемэнтамі групы рабочых. Факты, якія мелі месца на аршанскім чыгуначным вузьле, гавораць, што контррэвалюцыйная шкодніцкая праца знаходзіць сабе месца і грунт там, дзе дрэнна праводзіцца прафэсыянальная і іншая грамадзкая праца, дзе не растлумачваюцца як сьлед задачы барацьбы з клясавым ворагам.

Поруч з неабходнасьцю правядзеньня працы з мэтаю зжыць настроі адсталых рабочых і выкарчаваць шкодніцтва, неабходна на аршанскім чыгуначным вузьле праверыць кіраўніцтва грамадзкімі арганізацыямі і зьмяніць няпрыгодных працаўнікоў.

Мы заклікаем усіх рабочых аршанскага чыгуначнага вузла павесьці рашучую барацьбу з клясавым вора Мы будзем змагацца супроць й спробы замяніць задачы раб клясы на інтарэсы асобных груп, чачы, што самым асноўным у су ны момант зьяўляецца дружная з таваная барацьба рабочае клясі ўсіх працоўных супроць клясава ворага, за ажыцьцяўленьне ўсіх м прыёмстваў, зьвязаных з ажыцы леньнем пяцігадовага пляну сацы стычнага будаўніцтва.

Чорная пляма.

(НІБЫ ФЭЛЬЕТОН).

Чорная пляма—гэта, бачыце, такая хвароба, якая нядаўна выкрыта самакрытыкай. Яна часта нападае на людзей, зьвязаных з партфэлем, крыху нізкавокіх, што носяць з прычыны гэтага пэнснэ.

Асабліва чорнай плямай заражаюцца асобы, якія хварэюць на курыную сьлепату.

Урэшце, прыдзецца хіба апявядаць пра чорную пляму і пра курыную сьлепату, якая напала на камісію пры аддзеле сацыяльнай забясьпекі Менакрвыканкому.

Гісторыю гэтай хваробы досыць яскрава выклаў у сваёй скарзе адзін рабочы. Дамо яе бяз зьмен.

„У горадзе Менску па Камунальнай вуліцы № 7, кв. 11, жыве вядомы равін Абрам Эпштэйн. Бацька і дзед Эпштэйна патомсьцьвенныя равіны разам з ім пры царскім рэжыму былі ярымі рэакцыянэрамі, прыгнечвалі яўрэйскую беднату за антырэлігійныя думкі. Пры савецкай уладзе Абрам Эпштэйн увесь час равінстваваў у Дабрамысьленскай сінагозе, дзе часта за антырэлігійнасьць цкаваў яўрэйскіх рабочых. Калі ў 1923 годзе рабочыя і кустары адмовіліся трымаць на сваёй шыі равіна, і прыбыткі Эпштэйна скараціліся, апошні пры дапамозе лавачнікаў і пратэнцыяністаў уцёрся на сабезаўскую пэнсію. З 1923 г. Эпштэйн штомесячна атрымлівае ад сабеза грашовую дапамогу, мэддапамогу, усе камунальныя паслугі, а з 1924 году і да гэтага часу равіну выдаюць бясплатны пастаянны білет на аўтабус, і ён штодня разьяжджае па сынагогах гораду, дзе туманіць працоўным галавы".

Адным словам, равін Эпштэйн на працягу 7 год знаходзіцца на поўным утрыманьні Акрсабезу і абслугоўвае розныя сынагогі, рабуе багамолаў, рабуе і сьляпых сабезаўцаў.

„Чысты-пралетары"—равін на працягу 7 год рабуе чыстую сабезаўскую манету ў той час, як на Ніжнім базары пад ларком знаходзіцца бяспрытульныя.

У сваім лісьце на імя Сабезу ад 6 ліпеня 1925 г. Эпштэйн, будучы нездаволеным выдаванай яму дапамогай, піша:

„Восем год таму назад у мяне забралі пасаду духоўнага равіна пры Койданаўскім тракту, чым пазбавілі ня толькі заробку, але-ж і ўсіх прыбыткаў, якія я меў раней. Адным словам, я пазбаўлен сродкаў існаваньня і нічога ня маю на хлоб. Мне цяпер 71 год і я нядужы. На працягу некалькі год я атрымоўваў дапамогу ад Сабезу праз таварыша Мар'ясіна, як грашыма, так і адзежай (атрымаў 20 аршын палатна і боты). Акрамя таго, мне даюць бясплатнае лячэньне (лячыўся я ў доктара Шапіры).

Выдадзенае мне Сабезам пасьведчаньне аб беднасьці я перадаў міліцыянэру, каб той перадаў па належнасьці наконт асабаненьня мяне ад кватэрнай платы. У сувязі з вышэйпаказаным прашу Сабез выдаць мне наступнае:

1. Месячную пэнсію.

2. Бясплатны білет на праезд конкаю, а таксама палатна на бялізну, бо тое, што выдалі, ужо знасіў".

На гэтай заяве інструктар Сабезу (нажаль, прозьвішча не разабраць) піша рэзалюцыю: „разабрацца і калі неабходна абсьледаваць становішча Эпштэйна праз міліцыю".

Міліцыянэр Пяткоўскі піша такое заключэньне пра „казанскую сірату".

Як відаць з паказаў шэрагу сьведак, а таксама і самога Эпштэйна, апошні беднага становішча. Маемасьці ніякай ня мае, гандлем не займаўся і не займаецца, нідзе ня служыць. У сучасны момант Эпштэйн нуждаецца з боку Сабезу".

З гэтага часу наш гэрой пашоў жыць на сабезаўскую ногу. Бачыце, ён нейкім чынам, маючы 71 год, папаў нават у былыя чырвонаармейцы. Пра гэта Эпштэйну мусібыць ня сьнілася. Аднак-жа, камісія пры вызначэньні Эпштэйну пэнсіі нагародзіла яго такім пачэсным імем.

ВЫПІСЬ

з пратаколу № 17 ад 12-IX 1925 г. пасяджэньня камісіі па перагляду спраў і прызначэньні пэнсіі пры аддзеле сацыяльнай забясьпекі Менакрвыканкому.

СЛУХАЛІ:

6) справу Эпштэйна Абрама Янкелева 71 год. З абгляду міліцыі відаць, што жыве вельмі бедна, дапамогі ні ад не атрымоўвае. Восем гадоў таму н СЛУЖЫЎ У ЧЫРВОНАЙ АРМІІ. Займае часткова зборам падачак. Па заключэ міліцыі мае патрэбу ў дапамозе.

ПАСТАНАВІЛІ:

Прымаючы пад увагу яго старась адзіноцтва, прызначыць яму ўдапамогу II групе з 1-IX 1925 г.

А Эпштэйн тым часам бамбарды „Таварышы з сабезу, гэта добра, пэнсію прызначылі, прашу яшчэ не ад віць напісаць у Менскі ЦРК аб выд мне бясплатна каапэрацыйную кніж бо без яе нічога не даюць—ні сахару мануфактуры". Катаецца служка бо як сыр у масьле ў сабезаўскіх пялён

Даведаўшыся аб тым, што равін штэйн лічыцца утрыманцам Сабезу, бочы Шлеймовіч падаў у Наркамса заяву, абмаляваў воўка ў авечай скур

Нам здаецца, што гэтага было досы каб пазбавіць равіна пэнсіі.

Аднак, гэтай заявай рабочы накл на сябе абурэньне ня токькі з боку сл кі божага, а нават абурыўся і Акрсаб Бачыце, Эпштэйн скардзіцца: „Гэтыя дзі мне не падабаюцца. Шлеймовіч нахлусіў на мяне, нібыта я і зараз ра ствую. Прашу абараніць мяне ад зьл каў."

Варта было равіну падаць толькі с голас, як на нагах усё першае аддзяле міліцыі.

У 1-ае аддзяленьне міліцыі.

„Інспэктар Сабезу просіць абаран свайго ўтрыманца Эпштэйна Абрама, ж хара па Камунальнай вуліцы д. № 7, 11 ад зьдзекаў, якія робяць над ім Шл мовіч і Эдэльман", інспэктар Сабезу Ку нэр. „Бедны равін". Над ім „зьдзекав ца", яму не „падабаюцца" гэтыя люд бо яны зрываюць маску з гэтай агідн справы.

Але-ж ім цяжка змагацца, перамога баку равіна, у яго, бачыце, руках 1- аддзяленьне міліцыі. Міліцыя ўсьцешва ня тым, дык іншым спосабам.

Прыпёртыя да сьценкі, рабочы Шле мовіч і Эйдэльман прымушаны былі в даць міліцыі падпіску такога зьместу:

„Мы, ніжэйпадпісаныя, Шлеймовіч Эдэльман даём гэтую падпіску начальні міліцыі 1-га аддзяленьня ў тым, што а вязуемся не абіжаць гр-на Эпштэйна А рама і жыць з ім мірна. У выпадку п рушэньня гэтай падпіскі нясем адка насьць па ўсіх цяжкасьцях закону, у чы і распісваемся".

Сапраўды „пацешныя" людзі сядзяць 1-м аддзяленьні міліцыі. Занядужылі, бачыце, усе на курыную сьлепату.

На адзінаццатым годзе рэвалюцыі пр мушаюць рабочага сілком жыць у згод і ў ладу з клясавым ворагам. ўзьняты голас рабочага прыціскаюць сьценкі, вядуць допыты, паганяць рэ люцыйную законнасьць. Паўстае пыта не: хто адкажа за зьдзекі над рабочым, хто расплюшчыць вочы сабезаўскім рацілам, якія ідуць на повадзе клясава ворага? Пракуратура, дзе ты, адгукні Пад тваім носам зьдзекуюцца над рэ люцыйнай законнасьцю на працягу 7 г

Ці ня час гарачым жалезам выпя чорную пляму з сабезаўскага цела?

Якуб Палешук.

Прыцягваюцца да адказнасьці.

У нумары 127 „Савецкай Беларусі" быў зьмешчан артыкул пад загалоўкам „Кіруе поп". Аўтар допісу паведамляў, што у мястэчку Шамаве, Мсьціслаўскага раёну, машынным таварыствам кіруе поп, што машыннае таварыства каапэравала кулакоў і г. д.

Аршанская АКК-РСІ, расьсьледавала справу, знашла, што факты, паказаныя ў допісе поўнасьцю пацьвердзіліся; на падставе гэтага віноватыя прыцягваюцца да судовай адказнасьці.

Як праходзіць праверка і чыстка савецкага апарату і што яна ўскрывае.

ЦК і ЦКК КП(б)Б у сваіх пастановах ужо падкрэсьлілі, што ход работы па чыстцы савецкага апарату зусім нездавальняючы, такое становішча мела месца да апошняга часу і па Мазырскай акрузе і толькі ў сучасны момант калі камісіі па чыстцы апарату разьехаліся па раёнах для практычнага правядзеньня работы, дык адначасова з гэтым вядзецца і падрыхтоўка мас для ўдзелу ў чыстцы і праверкі работы савецкага апарату. Пытаньні аб чыстцы бязумоўна як партыйнымі, так і прафэсыянальнымі арганізацыямі прапрацоўваліся. Дастаткова вынесена шэраг практычных і жыцьцёвых прапаноў, але далей гэтага нічога ня зроблена. Рабочыя брыгады і „Лёгкая Кавалерыя" зусім мала займаюцца праверкай работы апарату, а таксама выяўленьнем хворых зьявішч. Што датычыцца камісіі садзейнічаньня пры ўстановах, дык апошнія зрабілі сваю справу—склалі сьпісы аб паходжаньні таго ці іншага працаўніка і далей гэтага ні кроку. І характэрна, што у сучасны момант, калі праходзіць работа па чыстцы, то праяўляецца вялікая актыўнасьць з боку працоўных мас (я пішу ў сваім артыкуле выключна аб чыстцы і праверцы апарату на вёсцы. П. Х.), а для партячэек, прафарганізацый, сельсаветаў і іншых масавых арганізацый гэтая актыўнасьць была неспадзяванай. Калі бедната на агульных сходах выкрывае цэлы шэраг недарэчнасьцяў і скрыўленьне клясавай лініі, то партячэйка, ці прафарганізацыя пачынаюць на агульным сходзе паміж сабою спрачацца і гэтым надчас зьбіваюць з панталыку беднату, як гэта мела месца у вёсцы Слабада, Калінкавіцкага раёну. Тут бедната на агульным сходзе заявіла, што сельсавет скрыўляе клясавую лінію, што з боку асобных работнікаў сельсавету і іншых органаў наглядаецца казёншчына, грубасьць, сыстэматычнае п'янства і г. д., а сакратар партячэйкі ўвесь вечар на сходзе спрачаўся з сябром партыі, старшынёю гэтага сельсавету, аб тым, што ў нас усё у парадку, а п'яніца, бюракрат і валакітчык, той, хто скрыўляе клясавую лінію і аб якім ішоў увесь разгавор на гэтым масавым сходзе, выкарыстоўвае гэта і тут-жа выступае ў абарону сваіх інтарэсаў і абвінавачвае ячэйку, прафсаюз, а бядняцкіх актывістаў называе бузацёрамі, хуліганамі.

Наогул трэба адзначыць, што чыстка і праверка савецкага апарату праходзіць пры здавальняючай актыўнасьці працоўных мас.

Напрыклад: на праведзеных 7 сходах у сярэднім прысутнічала 150 чалавек на кожным выказвалася ў сярэднім 25 чал. на кожным сходзе, пры чым 45 проц. выступаючых у спрэчках гэта бедната, за імі ідуць серадцякі і потым члены саюзу. Трэба адзначыць, што зусім пасыўна на агульных сходах праяўляе сабе камсамол

Папярэднія даныя праверкі работы сельсавету, каапэрацыйных, зямельных і інш. органаў даюць цэлы шэраг матэр'ялаў, якія падкрэсьліваюць правільнасьць рашэньняў партыі па чыстцы савецкага апарату. Вось напрыклад некаторыя лічбы: па 6-ці сельсаветах было праверана 11 установаў, сюды ўваходзяць: сельсаветы, каапэрацыйныя органы, саўгасы, лясьніцтва і інш., з правераных 86 працаўнікоў зьнята з працы 16 чалавек, акрамя гэтага 8 чалавек прыцягнута да іншых адміністрацыйных пакараньняў. Зьнятыя з працы 20 проц. гэта тыя, што служылі ў Балаховіча, розных бандах, гандляры, кулакі, а 80 проц. гэта больш усяго заможныя селяне, якія маюць свае моцныя гаспадаркі, якія адбіваюць у сваёй рабоце яўна-кулацкую палітыку.

У рабоце цэлага шэрагу ўстаноў праверка ўстанавіла, што асноўныя дырэктывы партыі па арганізацыі калгасаў, арганізацыйнай дапамозе беднаце, зусім слаба і нядбайна праводзіліся.

Нельга прамаўчаць і аб тым, як сябе вядзе ў сучасны момант пры чыстцы апарату і вяла ў мінулы час некаторая частка культурных працаўнікоў вёскі. Бязумоўна, трэба агаварыцца, што тая частка настаўніцтва і дактароў, якая актыўна дапамагае партыі ў пабудове сацыялізму, гэта частка інтэлігенцыі зрабіла і робіць вялікую работу ў вёсцы па калектывізацыі яе, арганізацыі беднаты і г. д., але-ж маецца яшчэ і такая частка, якая і да гэтага часу дзякуючы сваёй ідэалёгічна чуждай пралетарыяту ідэалёгіі праводзіць варожую партыі работу сярод сялянства. Але-ж трэба адзначыць, што батрацтва, бедната і актыўная частка серадніякоў настолькі арганізавана навакол партыйных і савецкіх арганізацый, што ўсякія папыткі скрывіць мерапрыемствы партыі сустракаюць належны адпор. Вось некалькі прыкладаў якія характарызуюць варожую пралетарыяту работу. У вёсцы Навіках, Бабраняцкага сельсавету, Калінкавіцкага раёну—бедната на агульных сходах і групах заявіла, што настаўніца на працягу 4-х гадоў, акрамя таго, што праводзіць усякую хлусьлівую работу на сельсавет, камітэт узаемадапамогі і іншыя органы, больш нічога ня робіць і характэрна, што на працягу 4-х гадоў прэзыдыум і пленум сельсавету, агульныя сходы сялян выносілі пастановы аб зьняцьці настаўніцы і прысылцы другой на яе месца, дык ніхто аб гэтым з раёных ці акруговых органаў нічога не зрабіў, а настаўніца бязумоўна на працягу 4-х гадоў праводзіла шкодную работу.

А вось яшчэ малюнак: настаўнік Дудзіцкай школы (Калінкавіцкі раён) у спрэчках па справаздачы сельсавету (у час праверкі становішча работы сельсавету) заяўляе «у нас няма ніякіх аб'ектыўных умоў для арганізацыі калгасаў і як бы вы аб гэтым не гаварылі нічога з гэтага не выйдзе". Бязумоўна, такія выступленьні на агульным сходзе перад сялянамі выклікалі вельмі вялікую радасьць у прысутнічаючых на гэтым-жа сходзе заможнікаў, што іх кулацкі стаўленік гэтакі гэрой. Гэтая кулацкая ідэалёгія у сьцепах школы перадаецца вучням з больш адкрытай і яскравай шчырасьцю

У Даманавіцкім сельсавеце Калінкавіцкага раёну ёсьць школа Сялянскай Моладзі і здавалася-б, што гэта школа павінна была-б хоць што небудзь зрабіць у справе арганізацыі калгасу і ўнядрэньня агракультуры ў сельскую гаспадарку, а між іншым «культурная сіла" палец аб палец ня ўдарыла ў гэтым напрамку і нават болей таго, калі рэдакцыя газэты „Савецкая Беларусь" прарабіла вялікую працу ў справе арганізацыі калгасаў у гэтым сельсавеце (асабна ў 1929 годзе працавала выязная рэдакцыя газэты „Савецкая Беларусь"), у выніку чаго ўсё насельніцтва гэтага сельсавету перайшло на суцэльную калектывізацыю, дык загадчык школы Сялянскай Моладзі выступае на агульным сходзе і заяўляе „Газэта «Савецкая Беларусь» пажынае плады „нашай работы" (гэта значыць яго работы) і нельга зьдзіўляцца, бо ў школах Даманавіцкага сельсавету мы маем настаўнікаў такога колеру: **Малашыцкі** (загадчык школы Сялянскай Моладзі) былы эсэр, актыўны працаўнік эсэраўскай арганізацыі, у пэрыяд 1916-19 г., як ён сам аб гэтым заяўляе ў сваёй практычнай рабоце, акрамя хлусьні на мерапрыемствы савецкай улады больш „карыснага" ён нічога не зрабіў. Праўда, „карыснае" зрабіў яшчэ тое, што ў 1927-28 навучальным годзе дапусьціў у школу некалькі сыноў папоў, контр-рэвалюцыянэраў, кулакоў і г. д., якім даў магчымасьць атрымліваць стыпэндыю, у той час, як дзеці беднякоў жывуць у прогаладзь, аб чым ужо «Савецкая Беларусь» на сваіх старонках адмячала. У 1927 годзе гэты самы настаўнік быў зьняты з працы ў школе Сялянскай Моладзі Каралінскага раёну, за склоку, нядбайнасьць і хлусьню.

У гэтай-жа Даманавіцкай школе працуе настаўнік—**Раманін**, яго мінулы трар такі: за шчырую працу і ўслужлівасьць міністру Сталыпіну сумесна з нейкім папом Рудакоўскім быў прадстаўлены да ўзнагароды ордэнам сьвятога Станіслава 3-й сьцепені. У сучасны момант настаўнік Раманін выкладае селянскую гаспадарку ў гэтай-жа школе (хто ведае, можа ў дусе той-жа сталыпінскай рэформы).

У гэтым-жа сельсавеце (Таркопаўская школа) працуе настаўнік Майсюкевіч М. былы афіцэр, мае кулацкую гаспадарку (у сучасны момант сельсавет абклаў яго індывідуальным падаткам) і калі «Савецкая Беларусь» піша аб ім, што ён сумесна з кулакамі вядзе агітацыю супроць калектывізацыі, і што пацьвердзілася ў сучасны момант, дык сельсавет выдае яму дзьве пісьмовыя даведкі, што Майсюкевіч зьяўляецца членам калгасу імя Міхася Чарота што і яго гаспадарка бядняцкая. У сучасны момант гэты самы настаўнік кінуўся на такую хітрасьць „разьвёўся з жонкай", перапісаў на жонку сваю гаспадарку і ўсё ў парадку, а на агульным сходзе і па за вугламі таксама вёў работу супроць калектывізацыі вёскі.

Такі вось букет «савецкай культурнай сілы ў вёсцы», якая зьяўляецца правадніком кулацка-эсэраўскіх ідэй у нашу савецкую школу.

Што-ж у гэтым напрамку зрабілі адпаведныя арганізацыі? Вось што заяўляе Кутаркоў—інспэктар асьветы Калінкавіцкага раёну: „Я нават і ня думаю аб усім гэтым, што пішуць у газэце аб настаўніцтве і аб іх рабоце, няхай пішуць колькі хочуць» і гэта заяўляе пасьля таго, як ужо АКК КП(б)Б вынесла суровую вымову за скрыўленьне клясавай лініі ў яго працы.

З усяго гэтага адпаведным органам і ўсёй пралетарскай грамадзкасьці трэба зрабіць належныя вынікі.

Мазыршчына.

П. Хадасэвіч.

Навучальна-выхаваўчую працу нашай школы падпарадкуем задачам калектывізацыі.

Асьветнік, будзь прыкладам для селяніна-бедняка і серадняка ў справе калектывізацыі.

ШЫРЭЙ ФРОНТ БАРАЦЬБЫ З НЯПІСЬМЕННАСЬЦЮ! ЗА КУЛЬТУРНАГА БУДАЎНІКА САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ГАСПАДАРКІ!

У СПРАВЕ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ асьветнік павінен быць прыкладам.

[illegible] І. В.

ДАБ'ЁМСЯ АРГАНІЗАЦЫІ ПА АДНАМУ НОВАМУ КАЛГАСУ Ў КОЖНЫМ СЕЛЬСАВЕЦЕ.

(Полацкі раён).

[illegible] Ветрынскага раёну асьветнікамі Полацкага раёну пастанавілі арганізаваць па прыкладу ... з кожнага сельсавета не менш аднаго калгасу. [illegible]

П. Б.

Увага дашкольнаму выхаваньню ў калгасах.

[illegible] Ф. З.

Ахова здароўя дзяцей і падлеткаў у БССР

[А]хова здароўя дзяцей і падлеткаў [ся]род іншых мерапрыемстваў савец[кай] улады па аздараўленьню ўсяго [нас]ельніцтва займае адно з відных [мес]цаў.

[Д]ля кіраўніцтва працай па ахове [здар]оўя дзяцей і падлеткаў існуюць [шко]льныя дактары і дактары піянэр[атр]адаў, дыспансэры дзяцей і пад[лет]каў, пункты па ахове здароўя дзя[цей] і па фізкультуры, летнія аздара[ўл]ельныя лягеры і пляцоўкі, дамы [адп]ачынку для дзяцей і падлеткаў.

[П]рызначэньне гэтых установаў, галоў[ны]м чынам, прафіляктычнае, г. зн., [яны] праводзяць мерапрыемствы, дапа[магаючы] ўзмацненьню здароўя і па[пяр]эджаньня хвароб. Толькі ў ды[спа]нсэрах і ў пунктах праводзіцца і [лячэ]ньне. Больніцы, амбуляторыі і [інш]. лекавыя ўстановы прымаюць дзя[цей] на агульных падставах.

Школьныя дактары рэгулярна на[вед]ваюць школу.

[П]іянэратрады абслугоўваюцца дакта[рам]і-шэфамі, бо яны спэцыяльных дак[тар]оў пакуль што ня маюць.

[Д]зіцячыя дамы абслугоўваюцца ты[мі]ж дактарамі, што і школы.

Школьныя дактары ёсьць пакуль [шт]о толькі ў гарадох, а на вёсцы іх [ня]ма. Тут дзеці абслугоўваюцца ву[ча]стковымі і санітарнымі дактарамі, [як]ія і так вельмі загружаны па сва[ёй] асноўнай працы ў больніцы, у [ам]буляторыі. Тут прафіляктычны на[гля]д за дзецьмі праводзіцца ня так [шы]рока.

[П]яцігадовым плянам будаўніцтва [ах]овы здароўя прадугледжана значнае [па]ляпшэньне ў справе абслугоўваньня [дз]яцей доктарскім наглядам. Цяпер [ш]кольных дактароў па БССР 40-50, [а] да канца пяцігодкі лік іх падвоіцца, [пр]ычым большая частка з іх будзе [ск]іравана для абслугоўваньня раёнаў.

Ва ўсіх акруговых гарадох ёсьць [illegible]

Асаблівая ўвага аддаецца доктарскаму кантролю над фізкультурай.

Для гэтага ёсьць спэцыяльныя габінэты доктарскага кантролю, якіх па БССР пакуль што ўсяго 12. У тых мясцовасьцях, дзе няма гэтых габінэтаў, кожны фізкультурнік павінен зьварачвацца да мясцовага доктара (участковага, або санітарнага).

Апрача дыспансэраў і габінэтаў фізкультуры, існуюць яшчэ так званыя пункты аховы здароўя дзяцей і падлеткаў. Гэта будзе малога памеру дыспансэр. Гэткіх пунктаў ёсьць 7, а да канца пяцігодкі іх будзе 27.

Праз гэтыя пункты дактары ажыцьцяўляюць таксама кантроль над пастаноўкай фізкультуры ў школах і гуртках.

Мы разумеем пад фізкультурай ня толькі розныя фізычныя практыкаваньні, але таксама і ўмелае скарыстоўваньне лекавых сіл прыроды—сонца, паветра і ваду—і правільны распарадак працы і адпачынку, гігіенічныя навыкі ў сваіх паводзінах, менавіта тое, што цяпер называюць „фізкультура 24 гадзіны ў суткі“.

Фізкультура—гэта аснова здароўя. Толькі праз фізкультуру мы даб'ёмся аздараўленьня працы і быту працоўных.

Гершановіч.

НА ФРОНЦЕ ЗЬНІШЧЭНЬНЯ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ.

НА МЯСЦОХ НЯМА ЦЬВЁРДАЙ УСТАНОЎКІ Ў СПРАВЕ ЗЬНІШЧЭНЬНЯ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ. — ПЫТАНЬНЕ АБ ЗЬНІШЧЭНЬНІ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ СЯРОД КАЛГАСЬНІКАЎ І ПОЛЬСКАГА ПРАЦОЎНАГА НАСЕЛЬНІЦТВА Ў АРШАНШЧЫНЕ НЕ ЗАВОСТРАНА.—АДСУТНАСЬЦЬ ПІСЬМОВЫХ ПРЫЛАДАЎ НА ЛІКПУНКТАХ ЗРЫВАЕ ПАЧАТАК НАВУЧАЛЬНАГА ГОДУ.

Зьнішчэньне няпісьменнасьці сярод калгасьнікаў —першачарговая задача.

Справа ліквідацыі няпісьменнасьці ў калгасах Аршаншчыны кульгае. Няпісьменнасьць у калгасах ахапляе ад 50 да 60 процантаў калгасьнікаў. У некаторых калгасах, як, напрыклад, калгас „Новы Двор“, няпісьменных ёсьць да 90 проц. ад агульнага ліку сяброў калгасу і нават сам старшыня калгасу ледзь-ледзь можа напісаць сваё прозьвішча.

Ліквідацыя няпісьменнасьці ў нашых калгасах праводзіцца зусім дрэнна. Інспэктарыяты асьветы—як акруговы, так і раёны—на калгасы ў гэтых адносінах не зьвяртаюць увагі. Летась на ліквідацыю няпісьменасьці па Аршаншчыне было сродкаў больш 30.000 руб. Яны ўсе не скарыстаны. На калгасы з іх мала пашло. У справе ліквідацыі няпісьменнасьці калгасы пастаўлены на адну лінію са ўсім жыхарствам.

Калгасьнікі «Новага Двара» хочуць вучыцца, але да гэтага часу там ня было сталага лікпункту. Толькі зараз [illegible]

У калгасе «Ясная Паляна» на лікпункт хадзілі няпісьменныя і малапісьменныя. Іх не падзялялі на групы, а навучалі разам. У выніку гэтага няпісьменныя так і засталіся няпісьменнымі.

Толькі калгас „Бярозаўка“, Копыскага раёну, зьліквідаваў у сябе няпісьпісьменасьць, не чакаючы дапамогі райінспэктуры асьветы.

З прычыны дрэннай пастаноўкі працы па ліквідацыі няпісьменнасьці ў калгасах, за мінулы год усяго 180 калгасьнікаў зьліквідавалі сваю няпісьменнасьць. Яшчэ застаецца няпісьменных у калгасах 1752 чалавекі. Сярод іх большасьць жанчын.

У сёлетнім навучальным годзе асаблівая ўвага аддадзена справе ліквідацыі няпісьменнасьці сярод калгасьнікаў, Можна спадзявацца, што гэты год дасьць лепшыя вынікі, тым больш, што на ліквідацыю няпісьменнасьці сёлета акруга будзе мець 100.000 руб.

А. К.

Месячнік „За грамату“ правялі з посьпехам.

(Каліцкавіцкі р., Мазыршчына).

Яшчэ да пачатку месячніка была складзена раённая камісія па правядзеньню месячніка. Камісія склала пляны працы ў часе месячніка і разаслала іх па сельсаветах. Па сельсаветах працавалі свае камісіі.

Па ўсім раёне і па горадзе праведзен вучот няпісьменных і малапісьменных.

На працягу месячніка ў г. Калінкавічах арганізавана 7 ячэек т-ва „ПН“, якія налічваюць 400 членаў.

Па раёне арганізавана 18 ячэек „ПН“ з колькасьцю членаў каля 1000 чалавек. Арганізацыя новых ячэек цягнецца і да гэтага часу.

Актыўную ролю ў правядзеньні месячніка адыграла мясцовае настаўніцтва.

Н. Ланда.

Да навучальнага году падрыхтаваліся.

(Клічаўскі р., Бабруйшчына).

Адбыўся выпуск курсантаў, якія накіроўваюцца па лікпунктах усяго раёну.

У мінулым годзе на раёне было арганізавана і працавала 48 лікпунктаў, [illegible]

даволены прыладамі.

Пры належным падтрыманьні грамадзкасьці, можна спадзявацца на добрыя вынікі працы па зьнішчэньню няпісьменнасьці ў гэтым годзе,

Анюці.

НА НЯПІСЬМЕННАЕ ПОЛЬСКАЕ НАСЕЛЬНІЦТВА НЕ ЗЬВЯРТАЮЦЬ УВАГІ.

(Аршанская акруга).

[illegible] у якіх будзе навучацца да 600 чалавек. Але да гэтага часу літаральна ніякай падрыхтоўчай работы па арганізацыі лікпунктаў на мясцох не праводзілася.

Раёны яшчэ не ўстанавілі, дзе павінны існаваць лікпункты на польскай мове, адсутнічае вучот няпісьменных палякаў, ня выслана заказаў на падручнікі, за выключэньнем Талочынскага раёну, і галоўнае тое, што не падабраны ліквідатары для работы ў лікпунктах. Толькі нядаўна пачаліся курсы ў раёнах для падрыхтоўкі ліквідатараў, на [illegible]

Па лініі каапэрацыі таксама можна з посьпехам дапамагчы ў ліквідацыі няпісьменнасьці сярод польскага насельніцтва ў тых мясцовасьцях, дзе насельніцтва амаль поўнасьцю каапэравана, а такія пункты мы маем у шэрагу раёнаў нашай акругі. Час ужо таксама, каб і аршанскі Акрпалітасьветы падумаў аб ліквідацыі няпісьменнасьці сярод працоўных палякаў у акрузе, бо з яго боку да гэтага часу ў гэтай справе нічога ня зроблена.

І. С.

НАВУЧАЛЬНЫ ГОД ЗРЫВАЕЦЦА.

(Буда-Кашалёўскі раён, Гомельшчына)

Лікпункты ад 5-га кастрычніка павінны былі распачаць рэгулярныя заняткі, але з прычыны незабясьпечанасьці ламантарамі, а самае галоўнае з прычыны поўнай адсутнасьці пісьмовых прыладаў, невядома, калі прыступяць да працы.

Дзе-ж былі да гэтага часу Наркамасьветы, акрінспэктарыят, што своечасова не падбалі аб гэтым?

Што яны цяпер адкажуць нашым нізавым органам, якія падрыхтаваліся да працы, але працы распачаць ня могуць з прычыны нядбайнасьці вярхоў.

Б'ём трывогу! Навучальны год на лікпунктах зрываецца.

Міх. Бл—аў.

Навучым 2310 няпісьменных.

(Чырвона-Слабодзкі раён, Бабр. акр.).

У раёне мяркуецца адчыніць 77 лікпунктаў з лікам няпісьменных—2310 чал., 60 проц. усіх лікпунктаў будуць існаваць на сродкі РВК, а 40 проц. будуць абслугоўвацца ў парадку грамадзкай нагрузкі.

Лікпункты будуць арганізаваны пры ўсіх калгасах і саўгасах,

Пры кожным с.-с. арганізаваны і арганізацыйна афармлены асобныя камісіі садзейнічаньня ліквідацыі няпісьменнасьці.

Праведзены 2-хтыднёвыя курсы па падрыхтоўцы ліквідатараў няпісьменнасьць праз якія прапушчаны 25 чал. Пасьля,. скончэньня курсаў яны накіраваны для працы па сельсаветах.

І. Паўлоўскі.

„ВЫПАДКОВАСЬЦІ“ НАСТАЎНІЦЫ ДЛУГІНАЙ.

Настаўніца 17-й яўрэйскай школы Длугіна працуе на настаўніцкай працы 9-10 год, мае вышэйшую пэдагагічную асьвету. Але праца такі доўгі час у савецкай школе не пакінула ніякага адбітку на настаўніцы Длугінай.

Хто такая Длугіна?

Длугіна—гэта быў завуляваны ў асяродзішчы працоўнай інтэлігенцыі тып дачкі рабіна, тып, які становішча савецкага настаўніка скарыстоўвае, як хочаце, але толькі ня ў мэтах выкананьня высунутых перад нашай школай задач. Свае правы савецкай настаўніцы Длугіна выкарыстоўвае так, што трымае на сваім утрыманьні за кошт дзяржавы, за кошт рабочае клясы бацьку-рабіна, захоўвае за ім грамадзянскія правы. Бо толькі дзякуючы сваёй дачцы Длугінай, рабін Длугін застаецца непазбаўленым правоў выбарчага голасу, а таксама і карыстаецца ўсімі тымі правамі, якія маюць члены саюзу.

Длугіна кажа і піша ў сваёй заяве ў ЦП саюзу Белпрацасьветы, што яе ўтрыманец—рабін Длугін даўно ўжо (пры намсі так з 1920 г.) перастаў займацца сваёй рабінскай «прафэсіяй», але гэта хлусьня.

Цяперашняя дзейнасьць (ня кажучы пра мінулыя гады) рабіна Длугіна ўсім вядома. Ён выконвае абавязкі наглядальніка за кошырам мяса ў прыватных мясных крамах.

Пражываючы разам з бацькам, „савецкая“ настаўніца Длугіна есьць кашэрную страву, мае ў вялікдзень мацу, наогул жыве як сапраўдная рабінская дачка.

Як праводзіць Длугіна антырэлігійную працу ў школе? Тут, бачыце, у яе многа аб'ектыўных здарэньняў, ці як яна сама кажа,—„выпадковасьцяй“: выпадкова яна не разьвесіла ў сваёй клясе антырэлігійных лёзунгаў у часе рэлігійнага сьвята „рош-гашона“, таксама выпадкова загадчыцы школы т. Глаз прышлося ў парадку „таварыскай такой дапамогі“ праводзіць антырэлігійныя гутаркі ў клясе настаўніцы Длугінай; яна „выпадкова“ ня прымала і ня прымае ўдзелу ў грамадзкай працы як школы, групкому і інш.

Бачыце, якія вялічэзныя па свайму размаху і разнастайныя па зьместу „выпадковасьці“ Длугінай.

Пра адну толькі выпадковасьць Длугіна так і забылася, і толькі пры дапамозе калектыву 17-й школы і І-га групкому, якія ўлавілі агульную нітку „выпадковасьцей“ Длугінай, гэта выпадковасьць выявілася:

Што Длугіна таксама выпадкова была і савецкай настаўніцай, у адпаведнасьці з чым была вынесена наступнага зьместу пастанова:

1) Прасіць Акрінспэктуру Наркамасьветы аб зьняцьці настаўніцы Длугінай з працы;

2) Паставіць пытаньне на агульным сходзе членаў саюзу І-га групкому аб выключэньні Длугінай з саюзу.

Справа настаўніцы Длугінай лішні раз даказвае нам аб тым, што ў нашых асьветніцкіх шэрагах ёсьць яшчэ сацыяльна-чужыя і ідэалёгічна-варожыя нам элемэнты. Ачышчэньне сваіх шэрагаў ад падобных працаўнікоў—гэта наша штодзённая ўдарная задача.

Р. Касьцюковіч.

НА ДАПАМОГУ ВУЧНЯМ-БЕДНЯКАМ.

(Плешчаніцы, Менскай акругі).

Плешчаніцкая сямігодка наладзіла суботнік на карысьць вучняў-беднякоў. Дзьве групы—VI і VII—зарабілі 42 рублі.

На здымку—вучні VI і VII груп выбіраюць бульбу на палёх камуны імя 1-га мая.

Шклоўскіх адміністратараў трэба заклікаць да парадку.

У Шклоўскай школе сямігодцы не адзін год працавала настаўніца Барцэвіч. Працавала, як кажуць, не за страх, а за сумленьне. [illegible]

прызначыць т. Барцэвіч у мясцовую сямігодку, але цэнтр і акруга адно, а мясцовыя кіраўнікі—другое.

2. Наркамасьветы зноў [illegible]

В. Паўночны.

Мітрафанаўскія гэографы.

Яшчэ фанвізінаўскі Мітрафанушка ведаў, што траціць марнавую энэргію на вывучэньне геаграфіі непатрэбна. На яго думцы, геаграфію трэба вывучаць толькі балаголам. Гэтай думкі, як відаць, прытрымліваюцца і працаўнікі Наркамасьветы, таму яны пасылаюць такія адносіны:

Бабруйскаму Акруговаму Інспэктару Нарасьветы.
Копія Капыльскаму Раённаму Інспэктару Нарасьветы.

Пасылаючы пры гэтым перапіску аб водпуску 1000 руб. на абсталяваньне фізгабінэту з рэзалюцыяй Нам. НК РСІ, Наркамасьветы прапануе паставіць перад АВК пытаньне аб уключэньні памянёнай сумы ў мясцовы каштарыс. Аб выніках паведаміце Капыльскаму Раённаму Інспэктару Нарасьветы.

Нам. Нар. Кам.
Асьветы (Слонім).
Сэкратар (Савіч).

Пакуль прыдзецца вазіць гэтыя паперкі ў Бабруйск, з Бабруйску ў Менск, а тым часам бюджэтная кампанія скончыцца, і Капыльская раённая яўрэйская сямігодка зноў застанецца без фізгабінэту.

Няўжо цяжка зірнуць у даведнік, каб пераканацца, што Капыльскі раён —Менскай акругі, а не Бабруйскай?!

Н. Э.

На культасьветную працу сярод рабочых.

Ворша. Да гэтага часу рабочыя заводу „Чырвоны Кастрычнік“ ня маюць прыстасаванага памяшканьня пад клюб. У сувязі з гэтым няма магчымасьці добра разгарнуць і паставіць сярод іх культурна-масавую выхаваўшчую працу. Існуючая там школа сямігодка таксама зьмяшчаецца ў дрэнным памяшканьні.

Каб зьнішчыць гэтыя недахопы, акруговы інспэктарыят асьветы рашыў пабудаваць на заводзе „Чырвоны Кастрычнік“ памяшканьне пад школу, на што патрэбна будзе выдаткаваць 120 тыс. р. Прэзыдыум акрвыканкому даручыў акрфінаддзелу ўнесьці гэту суму ў каштарыс 1929-30 г.

Што датычыцца пабудовы клюбу, дык прэзыдыум акрвыканкому даручыў інспэктарыяту асьветы паставіць гэта пытаньне перад адпаведнымі органамі, бо пабудова клюбу павінна быць зроблена за кошт сродкаў па палепшаньню быту рабочых.

5000 РУБ. НА ДАПАМОГУ ВУЧНЯМ-БЕДНЯКАМ.

Прэзыдыум Аршанскага акрвыканкому пастанавіў вызначыць акруговы фонд у суме 5000 руб. для дапамогі вучням-батракам і беднаце, якія будуць у новым навучальным годзе вучыцца ў школах, на лікпунктах і ў школах малапісьменнасьці. Акрфінаддзелу даручана гэту суму ўнесьці ў бюджэт 1929-30 году.

УЗМАЦНІМ ПАЛІТАСЬВЕТНУЮ ПРАЦУ Ў ПОЛЬСКІМ СЕЛЬСАВЕЦЕ.

Для пашырэньня і ўзмацненьня палітасьветнай працы сярод сялянства польскага Мархлеўскага сельсавету, прэзыдыум Аршанскага акрвыканкому пастанавіў у 1929-30 годзе пабудаваць у гэтым сельсавеце хату-чытальню. Акрфінаддзелу ўжо даручана ўнесьці ў бюджэт новага году 10000 руб. на гэту мэту.

5000 р. на ліквідацыю няпісьменнасьці.

Цэнтральны камітэт саюзу хімікаў адпусьціў для БССР 5000 руб. на выдаткі па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод рабочых хімічнай прамысловасьці Беларусі.

З лістоў.

— Загадчык дубровенскай каапэрацыйнай кнігарні (Арш. акр.) не прадае вучням сямігодкі пісьмовых прыладаў за тое, што кніжкі яны купляюць непасрэдна ў Воршы праз сямігодку. Кнігар, мабыць злуе, што сямігодка скарачае яго заработак.

— У дасьледча-практыкавальных школах пры БДУ і пры Менскіх пэдтэхнікумах (звыш 1200 дзяцей) не наладжана мэдычнае абслугоўваньне. Наркамасьветы пасылае кіраўнікоў школ у Наркамздраў, Наркамздраў—у Акрздраў, Акздраў—у зноў у Наркамздраў. А справа ўсё на месцы.

— У Пятрыкоўскім раёне (Мазыршчына) хваля пераводаў ахапіла каля 50 проц. усяго настаўніцтва. Некаторыя яшчэ і зараз не распачалі працы.

— Стара-Барысаўскі с.-г. тэхнікум не падрыхтаваўся да навучальнага году, нават не гатовы сталы для лябараторый. Гэта надта шкодзіць працы.

— Яшчэ летась Плешчаніцкі РВК перакінуў хворую вартаўніцу Нардому А. Кульшу ў Крайскую школу. Яна ўвесь час хварэе, а школы некаму прыбіраць. Школа зьмяшчаецца ў двух вялікіх будынках, і Кульшы праца па ўборцы гэтай школы непасільна. Школа ў антысанітарным становішчы, што пагражае здароўю вучняў.

— Усеагульнае навучаньне ў Рагачоўскім раёне зусім слаба папулярызавана сярод насельніцтва. Да таго-ж РВК затрымлівае выдачу сродкаў на дапамогу вучням-беднякам. Усеагульнае навучаньне ў гэтым раёне пад пагрозай зрыву.

— У вёсцы Насовічы (Мазыршчына) 270 двароў, а школа зусім малая і старая. Побач са школай стаіць вялікі пусты дом кулака, але здаць у арэнду пад школу гэты дом ён не згаджаецца. Не па нутру кулаку рост новай, пралетарскай культуры.

— Асташкаўская школа (Лядняпскі р., Арш. акругі) дапамагла адзінокай жонцы чырвонаармейца Жычынава капаць бульбу. Працавалі настаўнікі і старэйшыя вучні 2 з паловай гадзіны і выкапалі ўсю бульбу.

ПРА ЗАВОЧНЫ ПЭДАГАГІЧНЫ ТЭХНІКУМ.

Практычнае ажыцьцяўленьне рэканструкцыі народнае гаспадаркі выклікае настойлівую неабходнасьць рэканструкцыі і ўсяе школьнае справы дзеля лепшага прыстасаваньня пэдагагічнага працэсу да запатрабаваньняў сацыялістычнае перабудовы гаспадарчага і грамадзкага жыцьця.

Цяпер ужо для ўсіх відавочна, што школа падышла да такога пэрыяду, які вымагае ад яе рашучых зрушэньняў, сьмелае барацьбы з традыцыямі мінулага і поўнае гатоўнасьці да шуканьняў і вопытнай праверкі новага.

Яшчэ ніколі ня высоўвалася так рашуча пытаньне аб удзеле школы ў грамадзка-карыснай працы, як зараз, хоць мы ўжо і маем у мінулым некаторы вопыт удалага ўдзелу школы ў розных роду кампаніях, якія даказалі вялізарнае значэньне школы як фактара сацыялістычнага будаўніцтва.

Ніхто ня будзе спрачацца, што зьмест школьнае працы, павінен быць рашуча абноўлен, не застаюцца закасьцянелымі мэтодыка і арганізацыя школьнае працы.

Усё гэта разумее наша настаўніцтва, і яно шукае выйсьця для сябе, шукае тае крыніцы, адкуль можна чэрпаць жывую дапамогу па мэтадычных і арганізацыйных пытаньнях, якія вельмі неабходны на дадзеным этапе школьнага будаўніцтва.

Узброенасьць тэарытычнымі ведамі пераважнай большасьці настаўніцтва не на належнай вышыні. За тое практыка ў нашага настаўніцтва багатая. Хто працаваў на вёсцы, той ведае, з якой адданасьцю пераважная большасьці настаўніцтва працуе на грамадзкай працы пад кіраўніцтвам кампартыі, не адыходзячы ад свае непасрэднае працы ў школе.

Адчуваючы патрэбу ва ўзброеньні сябе тэарэтычнымі ведамі, настаўніцтва займаецца самападрыхтоўкай і шукае сабе дапамогі.

Адчуваецца вялікая зацікаўленасьць настаўніцтва працай „Завочнага Пэдтэхнікуму“.

Гэта мерапрыёмства НКА па падвышэньню кваліфікацыі настаўніцтва, а таксама ў мэтах клясавага і сацыялістычнага выхаваньня, разгортвае сваю працу толькі з канца мінулага году.

У НКА са ўсіх куткоў БССР паступае цэлы шэраг запытаньняў — як пасьці, каго прымаюць, колькі год вучыцца, якія правы дае „Завочны Пэдтэхнікум“ і інш.

Каб не адказваць на кожнае запытаньне паасобных настаўнікаў, мы тут пастараемся даць адказы ў сыстэматызаваным парадку, каб кожны прачытаўшы іх меў уяўленьне аб „Завочным Пэдтэхнікуме“ і знайшоў адказ на сваё запытаньне.

Зап.: Каго прымаюць і якія дакуманты трэба мець, каб залічыцца ў „Завочны Пэдтэхнікум“?

Адказ: а) У завочны пэдтэхнікум прымаюць толькі настаўнікаў, якія ня маюць спэцыяльнае пэдагагічнае адукацыі і цяпер працуюць у школах;

б) ніякіх дакумантаў, апрача заявы і анкеты, якая сьведчыцца сваім Раймясцкомам, для залічэньня ў „З. П.“ ня трэба;

в) форму анкеты і заявы можна ўзяць у свайго райінспэктара, Раймясцкоме працасьветы, або ў суседнім пэдтэхнікуме, а ў крайнім выпадку можна запрасіць з Менску ў „З. П.“, які паштовай карткай высылае разам з палажэньнем за 20 кап., (Менск, Савецкая 107, Зав. П.)

Зап.: Колькі год патрэбна і можна вучыцца ў Завочн. Пэдтэхнікуме?

Адказ: Тэрмін вучобы вызначаецца аддзяленьнем. Завочны пэдтэхн. мае два аддзяленьні: агульнае і спэцыяльнае:

а) на агульным аддзяленьні нармальны курс навучаньня 4 гады, аддзяленьне мае на мэце перападрыхтоўваць тых настаўнікаў, якія працуюць у школах і скончылі 7-годкі, прафшколы; Ш. С. М. і дарэвалюцыйныя 6 кл. б. гімназіі, утараклясныя школы, Вышэйшыя начальныя школы і інш.

б) на спэцыяльным аддзяленьні нармальны курс навучаньня 2 гады; мае мэтай перападрыхтоўваць тых настаўнікаў, якія працуюць у школе, але скончылі 9 годкі, 2-х гад. агульнаадукацыйныя курсы, 2 першых курсы П. Т., 2-х гадовыя пэдкурсы і навуч. установы да рэвалюцыйнага часу—б. гімназіі і інш., але ўжо маюць пэдагагічны стаж ня менш 3-х гадоў;

в) на 4-х гадовым аддзяленьні магыма вучыцца і 5 гадоў, а на 2-х гадовым—і 3 гады. Аднак, гэты тэрмін рэгулюецца кіраўніцтвам Зав. п-т і можа быць адцягнуты па ўважлівых прычынах.

Зап.: Ці прымаюцца ў Зав. п-т. члены саюзу прац. асьветы не настаўнікі вясковых школ?

Адказ: Прымаюцца. Прымаюцца тыя члены саюзу працасьветы, якія непасрэдна працуюць настаўнікамі ў школах палітасьветы (лікпункт, школа малапісьменных, рабоч. моладзь) і выхавацелямі ў дзіцячых дамох, садох, ачагох і пляцоўках.

Зап.: Калі адбываецца залічэньне ў Зав. п.-т.?

Адказ: Залічэньні ў Зав. пэдтэхнікум будуць адзін раз у год; з 15 мая па 1 чэрвеня падаюцца заявы, а з 1-VI па 15-VI залічаюць. У г. годзе прыём заяў працягнут.

Зап.: Хто абслугоўвае і кіруе завочны пэдтэхнікум—усе пэдтэхнікумы БССР, ці адзін?

Адказ: Адзін. Усё кіраўніцтва З. п.-т.“ з'асяродкавана пры Менскім беларускім пэдтэхнікуме. Усёй навучальнай справай З. п.-т. кіруе Кансультацыйнае бюро, на чале яго стаіць загадчык Завочнага п.-т.

Зап.: Якія прадметы вывучаюцца ў Завочным п.-т.?

Адказ: а) На агульным 4-хгадовым аддзяленьні вывучаюцца ўсе тыя прадметы, якія значацца па навучальнаму пляну звычайнага пэдтэхнікуму;

б) на спэцыяльным 2-хгадовым аддзяленьні вывучаюцца ўсе мэтодыкі і прадметы пэдалёга-пэдагагічнага цыклю, а таксама за ўвесь курс п.-т. прадметы грамадазнаўчага цыклю.

Зап.: Калі і як трэба здаваць іспыты і ці патрэбны кантрольныя працы?

Адказ: Іспыты можна здаваць два разы ў год: з 1 па 15 студзеня і з 15 жвіўня па 1 верасьня. Кантрольныя пісьмовыя працы патрэбны і абавязковы па вызначэньню кансультацыйнага бюро.

Зап.: Ці трэба настаўніку адбываць пэдпрактыкум у воп.-практыкавальнай школе?

Адказ: Пэдпрактыкум абавязковы, але можна адбыць у сваёй школе, пад кіраўніцтвам кансультанта мэтадыстага з завоч. пэдтэхнікуму (складаньне гадавога вытворч. пляну, канспэкту лекцыі, распрацоўка комплексу цалкам, або тэмы і інш., якія дасылаюцца на рэцэнзію).

Зап.: Ці будуць высылацца завочнікам праграмы і падручнікі?

Адказ: Праграмы высылацца будуць па частках паасобнымі заданьнямі з паказаньнем адпаведнае літаратуры. Тым завочнікам, якія пажадаюць мець падручнікі і рабочы матар'ял, таксама будзе высылацца, толькі за кошт завочніка.

Кошт заданьня без рабочага матар'ялу 15 кап., а з рабочым матар'ялам ці падручнікам—фактычны кошт яго.

Навучаньне ў Завочным пэдтэхнікуме адбываецца шляхам рэгулярнай (у вызначаныя тэрміны) высылкі заданьняў.

Зап.: Якімі правамі карыстаюцца тыя, што скончаць Завочны пэдтэхнікум, і ці будуць іх прымаць у ВНУ бяз іспытаў?

Адказ: а) Скончыўшыя Завочны пэдтэхнікум карыстаюцца аднолькавымі правамі са скончыўшымі Дзяржаўныя Пэдтэхнікумы;

б) пасьля здачы іспытаў і практыкуму за ўвесь курс пэдтэхнікуму, настаўніку, які праходзіць Завочны пэдтэхнікум, выдаецца атэстат;

в) для паступленьня ў ВНУ, скончыўшыя Завочны пэдтэхнікум прыроўнены да звычайных пэдтэхнікумаўцаў.

Вось група пытаньняў, на якія мы лічылі патрэбным адказаць для ведама шырокіх колаў настаўніцтва.

Больш дэталёвыя даведкі аб Зав. пэдтэхнікуме можна мець, калі прачытаць палажэньне аб ім, якое вышла асобнай кніжачкай і даслана ўсім акр. і райінспэктарам народнае асьветы, акр. праўленьням, раймясцкомам саюзу працасьветы і ўсім пэдтэхнікумам.

Ал. Аніхоўскі.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

па дакладу Камітэту па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР пра вынікі мерапрыемстваў па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР і далейшыя перспэктывы

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Адзначыць, што асноўныя дырэктывы па хімізацыі народнай гаспадаркі, вызначаныя пастановаю Савету Народных Камісараў БССР за 9 студзеня 1929 г. „Пра мерапрыемствы для хімізацыі народнай гаспадаркі БССР" (З. З. БССР 1929 г. № 8, част. 36), атрымалі свой адбітак у пяцігадовым пляне разьвіцьця народнай гаспадаркі і культуры БССР, куды пытаньні хімізацыі ўвайшлі асобным разьдзелам.

2. Адзначыць, што ў 1928-29 г.—першым годзе ажыцьцяўленьня пэрспэктыўнага пяцігадовага пляну—мерапрыемствы па хімізацыі народнай гаспадаркі прывялі да значнага росту хімічных галін гаспадаркі, якія выявіліся ў:

а) узмацненьні ўжываньня хімічных прадуктаў у сельскай гаспадарцы;
б) павялічэньні ўдзельнай вагі хімічнай прамысловасьці;
в) разгортваньні падсочнай справы;
г) пачатку больш буйнага будаўніцтва хімічных заводаў;
д) арганізацыі Хіміка-Тэхналёгічнага Факультэту пры БДУ;
е) узмацненьні хімічнага тэхнікуму;
ж) адчыненьні хімічных прафшкол;
з) арганізацыі Навукова-Дасьледчага Інстытуту Прамысловасьці з шэрагам хімічных лябараторый.

3. Разам з тым Савет Народных Камісараў канстатуе, што хімізацыя народнай гаспадаркі ня сустрэла яшчэ дастатковай увагі з боку наркаматаў, гаспадарчых і навуковых установаў і шырокай пралетарскай грамадзкасьці, таму шэраг мерапрыемстваў, як вапнаваньне глебы, работы па вышуку хімічнага мінэральнага сырцу і інш., далі вельмі нязначныя вынікі.

4. Адзначыўшы, што камітэт па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР [illegible]

[illegible]

8. [illegible] рыяту Земляробства ўключыць у вытворчую праграму на 1929-30 г. арганізацыю па лініі індустрыялізацыі сельскай гаспадаркі ня менш 3-х казэінавых заводаў.

9. Для захаваньня тэмпу разьвіцьця сельскае гаспадаркі лічыць патрэбным забясьпечыць поўнае задавальненьне патрэбы ў мінэральных угнаеньнях на 1929-30 г. у разьмеры 264 тыс. тон, вызначаных як мінімум па кантрольных лічбах, аб чым паставіць пытаньне ў Камітэце па хімізацыі народнай гаспадаркі СССР і ў Савеце Працы і Абароны.

10. Улічваючы запасы сырцу БССР і патрэбы разьвіцьця гаспадаркі Рэспублікі, лічыць патрэбным цалкам забясьпечыць сваячасны пачатак будаўніцтва наступных заводаў, якія ўключаны ў кантрольныя лічбы на 1929-30 г.: косьцяапрацоўчага, маючага вялікае значэньне ў справе вырабу мінэральнага ўгнаеньня, мылаварнага, які карысна камбінуецца з косьцяапрацоўчым, ад якога ён будзе атрымоўваць тлушчавы сырэц, і фабрыкай штучнага валакна, якая дасьць яму свой адпрацаваны адкідны луг.

11. Бяручы пад увагу, што цэлы шэраг навукова-дасьледчых работ, якія праводзяцца ў БССР, маюць саюзнае значэньне (вапнаваньне глебы, хімізацыя балот, хімічная пераапрацоўка торпу і г. д.), даручыць Камітэту па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР увайсьці праз Камітэт па хімізацыі народнай гаспадаркі СССР з хадайніцтвам аб дадатковым водпуску сродкаў на гэтыя працы па саюзнаму бюджэту.

12. Улічваючы, што практыка работы першага году і меркаваньні на другі год плянуемага пяцігодзьдзя на тэмпах разьвіцьця народнай гаспадаркі значна перавышаюць першапачатковыя намеркаваньні, а таксама і тое, што ідэя хімізацыі народнай гаспадаркі ў некаторых галінах [illegible]

[illegible]

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР [illegible]
Нам. Кіраўніка Справамі Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР [illegible]
2 кастрычніка 1929 г., г. Менск.

Шэраг прадпрыемстваў ужо пераведзены на бесперапынны тыдзень

Перавод на бесперапынны рабочы тыдзень павялічыць выпуск прадукцыі на 12 мільёнаў рублёў.

[illegible]

Абутковая ф-ка—на бесперапынны тыдзень.

[illegible]

Галоўлітбел 395.

Аб укамплектаваньні сеткі завочных курсаў па павышэньні тэарэтычнай кваліфікацыі партактыву.

1. Завочна-курсавая вучоба партыйных і камсамольскіх кадраў Беларусі, якая арганізуецца, згодна верасьнёўскай пастановы ЦК УсеКП(б) і Бюро ЦК КП(б)Б, ставіць сваёй мэтай дапамагчы актыву ў падняцьці яго тэарэтычнай марксысцка-ленінскай кваліфікацыі.

2. Завочна-курсавое навучаньне актыву праводзіцца: а) шляхам самастойнай завочнай вучобы слухачоў курсаў і б) пасьледуючымі выніковымі канфэрэнцыямі, на якіх падагульняецца і замацоўваецца самастойная праца слухача і вывучаюцца пытаньні бягучага жыцьця партыі, пастановы яе зьездаў, канфэрэнцый і пленумаў.

3. Для ажыцьцяўленьня гэтай задачы па Беларусі арганізуюцца: а) курсы пры ўсебеларускай савпартшколе — часткі ячэйковага і раённага актыву (у Гомелі) на 600 асоб;

б) курсы пры Беларускім Комунівэрсытэце імя У. І. Леніна на 350 асоб, для кіруючага раённага і часткі акруговага партактыву.

Заўвага: Кіруючы рэспубліканскі актыў праходзіць вучобу пры Інстытуце Чырвонай прафэсуры, Комакадэміі, курсах марксызму, ДІЖ, НДІ па вывучэньні гісторыі КП(б)Б і рэвруху на Беларусі.

4. Абучэньне на курсах, памянёных у § 3, праводзіцца на працягу 3-х год шляхам завочнага абучэньня (9 месяцаў у год) і штогодных канфэрэнцый працягам ад аднаго месяцу да аднага—паўтара. Кожны сапраўды займаючыся слухач мае права на выкліканьне для праходжаньня канфэрэнцый штогодна 1 раз.

5. У навучальны плян курсаў уваходзіць абавязковае навучаньне ў аб'ёме адпаведных праграм завочных савпартшкол і камвузу, на працягу 3-х год, наступных прадметаў: палітэканоміі, ленінізму, дыялектмату і гісторыі партыі. Апрача таго, на працягу паказанага вышэй тэрміну кожны таварыш павінен штогодна прапрацоўваць адну з ніжэйпаказаных дысцыплін (па ўласнаму выбару): эканомгэографія, гісторыя Расеі і Захаду, эканомпалітыка.

Заўвага: 1. Для асобных таварышоў магчыма адступленьне ад устаноўленага навучальнага пляну па спэцыяльнаму дазволу кіраўніцтва курсамі.

2. Вывучэньне агульна-адукацыйных прадметаў у навучальны плян курсаў пры Комунівэрсытэце не ўваходзіць, а ў плян курсаў пры СПШ уваходзіць факультатыўна (неабавязкова).

6. Укамплектаваньне завочна-курсавых аддзяленьняў савпартшколы і Камвузу праводзіцца ў залежнасьці ад: а) узроўню палітычнай падрыхтоўкі і тэорытычнай кваліфікацыі і б) вопыту і маштабу работы.

Арыентыровачна ўстанаўляюцца наступныя катэгорыі партактыву, якія павінны быць ахоплены: а) завочным аддзяленьнем Камвузу—т. т. якія маюць падрыхтоўку ў аб'ёме сярэдняй сеткі партасьветы (2-хгадовых вячэрніх савпартшкол; м-л гурткі і інш.), сябры бюро райкому КП(б)Б, сэкратары буйных вытворчых, калгасных і савгасных ячэек, сэкратары РК КСМ, сябры прэзыдыуму РВК, рабочыя прапагандысты, палітасьветнікі і інш. работнікі раённага парт., КСМ, праф., савецкага актыву; б) завочным аддзяленьнем усебеларускай савпартшколы— т. т., якія маюць падрыхтоўку ў аб'ёме ніжэйшай сеткі партасьветы (аднагадовых вячэрніх савпартшкол, школы перасоўкі і інш. актыў раёнаў і ячэек партыі і комсамолу на вёсцы, актыў вытворчых ячэек, завкомаў, нізавога савецкага апарату, работнікі калгасаў, хатнікі і інш. работнікі нізавога актыву;

в) у сетку вышэйшай комасьветы саюзнага значэньня ўваходзяць таварышы, маючыя падрыхтоўку ў аб'ёме Комунівэрсытэту: сябры бюро Акругкомаў КП(б)Б сябры бюро ЦК КП(б)Б і прэзыдыуму ЦКК і інш., акруговага і рэспубліканскага маштабу.

Заўвага: У залежнасьці ад узроўню падрыхтоўкі магчыма накіроўваньне т. т. у Камвуз, савпартшколу ці вышэйшую сетку, незалежна ад паказаных вышэй катэгорый.

7. Адказнасьць за укамплектаваньне курсаў, а таксама і самакамплектаваньне ўскладаюць на Райком КП(б)Б (па ўсебеларускай савпартшколе), Акруговыя камітэты КП(б)Б (па Камвузу) і на АПАД ЦК КП(б)Б (па вышэйшай сетцы.)

8. Кожны жадаючы займацца на адпаведных сваёй падрыхтоўцы курсах падае заяву, запаўняе анкету і гэты матар'ял разам з кароткім жыцьцяпісам накіроўвае ў адпаведны (гл. § 7) парторган, які па зацьверджаньні накіроўвае ўвесь матар'ял непасрэдна ў кіраўніцтва курсамі.

Заўвага: 2. Роўналежна з наборам на завочныя курсы, якія праводзяцца па прынцыпу дабраахвотнасьці, адпаведныя парткамітэты (РК, АК і АПАД ЦК) павінны правесьці вучот тых катэгорый партактыву, які па сваёй кваліфікацыі і маштабу работы падыходзіць да тэй ступені навучаньня, камплектаваньне якой ускладзена на дадзены парткамітэт (гл. § 7), для рэгуляваньня вучобы партактыву і барацьбы з выпадкамі адхіленьня ад вучобы.

9. Для адбору слухачоў арганізуюцца пры Гомельскай СПШ і Комвузе прыёмовыя камісіі з абавязковым прысутнічаньнем у іх прадстаўнікоў АПА Гомельскага АК (па СПШ) і АПАД ЦК (па камвузу). Адбор слухачоў у вышэйшую сетку праводзіцца АПАД ЦК.

10. Тэрмін падачы заяў для ўсяе сеткі—з 20 кастрычніка па 20 лістапада. На працягу часу з 20 лістапада па 1 сьнежня ўсе матар'ялы па ўкамплектаваньні (гл. § 8) павінны быць накіраваны на адпаведныя курсы.

11. Абучэньне на курсах праводзіцца бясплатна. У час выклікаmakeньня на канфэрэнцыю слухачы захоўваюць за сабой сваю заработную плату і знаходзяцца на поўным утрыманьні курсаў (інтэрнат, харчаваньне, культабслугоўваньне, праезд).

12. Умовы і правілы прыёму ў вышэйшую сетку будуць аб'яўлены дадаткова.

13. Устанавіць арыентыровачна наступную мінімальную разьвёрстку па ўкамплектаваньні сеткі завочных курсаў:

Акруга:	ЗКУ Бел.	ГСПШ
Менск	50	100
Гомель	50	100
Віцебск	50	100
Бабруйск	40	80
Магілеў	40	80
Ворша	30	50
Мазыр	20	45
Полацак	20	45
БВА	50	—
Усяго	350	600

Сэкратар ЦК КП(б)Б **ВАСІЛЕВІЧ**.
Заг. АПАД ЦК КП(б)Б **СЯНКЕВІЧ**.

Ад рэдакцыі.

Ва ўчарайшым нумары нашай газэты зьмешчаны фэльетон „Трэскі на хвалях", у якім аўтар, застанаўліваючыся на недахопах у рабоце Наркамзему, Белкалгассаюзу і Акркалгассаюзу, прышоў да вываду, што „апарат наш бюракратычны у сваёй аснове, глухі і мёртвы ў цэлай сыстэме" і што трэба „перабудаваць усю сыстэму—ад [illegible] *сельсавету да Наркамзему.* [illegible]

Рост гаспадаркі Меншчыны

(З ПЛЕНУМУ МЕНСКАГА АКРВЫКАНКОМУ).

Адчыніўся 3 пленум Менскага акрвыканкому. Пленум абгаварыў кантрольныя лічбы разьвіцьця народнай гаспадаркі і культуры Менскай акругі на 1929-30 г.

З дакладам на гэту тэму выступіў нам. старшыні АВК т. Рабіновіч. Дакладчык, прыводзячы лічбы росту народнай гаспадаркі, адзначыў паглыбленьне і пашырэньне справы плянаваньня ўсіх галін гаспадарчага і культурнага жыцьця на мясцох. Далей дакладчык рост гаспадаркі акругі па шляху сацыялістычнага будаўніцтва за мінулы год ілюструе лічбамі.

Плошча пад калгасамі за год павялічылася на 356 проц., а сярэдняя плошча калгасу павялічылася з 47 да 173 гэкт. Арганізаваны чатыры буйныя калгасы— па 1000 гэкт. кожны. Плошча пасеву, якая ахоплена кантрактацыяй, павялічылася на 72 проц. Значна ўзрасьлі ўкладаньні ў мясцовую прамысловасьць; вырас на 47,7 проц. валавы кошт прадукдукцыі апошняй. У галіне культурнай мінулы год таксама дае шэраг дасягненьняў: сетка дашкольных устаноў вырасла на 7 проц., пабудавана 54 новых школы, школамі ахоплена на 5400 дзяцей болей, чым летась.

Якія-ж пэрспэктывы на 1929-30 г.?

Паводле кантрольных лічбаў ураджайнасьць індывідуальных сялянскіх гаспадарак мяркуецца павялічыць на 20 проц., у калгасах—на 25 проц. і па саўгасах на 35 проц. Плошчу пад калгасамі мяркуецца павялічыць на 132000 гэкт. [illegible] на правесьці досыць значныя гідратэхнічныя работы і асушыць да 5000 [illegible] лот.

На індустрыялізацыю сельскай гаспадаркі будзе затрачана 1300 тысяч [illegible] апрача таго, на электрафікацыю [illegible] руб. На капітальнае будаўніцтва [illegible] вай прамысловасьці будзе [illegible] 2900000 р.—больш леташняга на [illegible]

У галіне каапэраваньня на [illegible] таксама пастаўлены вялікія задачы [illegible] ніі спажывецкай каапэрацыі [illegible] каапэраваць 92 проц. агульнай [illegible] гаспадарак і па сельска-гаспадарчай [illegible] дытнай каапэрацыі—80,7 проц. [illegible] гаспадаркі па абодвых відах [illegible] будуць каапэраваны на ўсе 100 [illegible]

Значныя сродкі мяркуецца [illegible] на дарожнае, камунальнае і ж[illegible] будаўніцтва. Так, на дарожнае [illegible] ніцтва будзе затрачана 1159000 [illegible] камунальнае—1400000 руб. і жы[illegible] 1200000 руб.

У заключэньне дакладчык спы[illegible] росьце сеткі культурных і лекав[illegible] ноў. На народную асьвету буд[illegible] чана ў бягучым гаспадарчым [illegible] 5600000 руб. і на ахову здароўя [illegible] тысяч рублёў.

Белдзяржбуд ня выконвае сваіх абавязацельстваў.

4 корпусы Унівэрсытэцкага Гарадка да вызначанага міну ня будуць гатовы.

Ня так даўно на пасяджэньні Савету Народных Камісараў БССР быў абгавораны даклад аб будаўніцтве Унівэрсытэцкага Гарадка. Як вядома, Белдзяржбуд абавязаўся да 1 лістапада бягучага году перадаць БДУ чатыры корпусы.

Нашаму супрацоўніку паведамілі ў Наркамасьвеце, што з гэтых чатырох карпусоў да 1 лістапада будуць гатовы мэдыцынскі і анатанамічны. Што-ж датычыцца іншых корпусоў, дык яны будуць гатовы ні ў якім разе не раней 1 сьнежня, а можа і значна пазьней. Затрымка будаўніцтвам з прычыны недахопу дубовых плітак для паркету, не хапае таксама метлахскіх плітак для падлогі і некаторых іншых матар'ялаў. Па думцы архітэктара Лаўрова і тэхнікаў, на будаўніцтве не хапае і рабочых.

Трэба сказаць, што каналізацыя [illegible] ка гораду не прыстасавана да [illegible] забраць усе стокі з Унівэрсытэцкага Гарадка. Апошнія абставіны прым[illegible] пры будаўніцтве Унівэрсытэцкага [illegible] ка пабудаваць часовыя паглынальнікі [illegible] лодзежы, што значна павялічва[illegible] будаўніцтва.

Зусім кепска стаіць справа з б[illegible] твам галоўнага аўдыторнага к[illegible] Тут таксама не хапае матар'ялаў ([illegible] і некаторых іншых). Нават ёсьць [illegible] за, што галоўны аўдыторны кор[illegible] 30 сьнежня ня будзе скончан.

Са сказанага відаць, што Бе[illegible] буд ня выконвае сваіх абав[illegible] стваў, якія ён даў Савету Народных Камісараў.

ХРОНІКА.

Прасьледваньне рабкора Гурэвіча Л.

«ЗЛОСНАЕ» НЕВЫКАНАНЬНЕ РАСПАРАДЖЭНЬНЯЎ ПРАЎЛЕНЬНЯ ЦРК

Прэзыдыум ЦП саюзу савгандальслужачых разгледзеў справу аб зьняцьці з працы праўленьнем ЦРК рабкора-актывіста т. Гурэвіча.

Тав. Гурэвіч быў зьняты з працы за злоснае нібыта невыкананьне распараджэньняў праўленьня МЦРК, якое абвінавачвала яго ў няправільным разьмеркаваньні цукру.

Прэзыдыум саюзу лічыць, што пастанова аб зьняцьці з працы тав. Гурэвіча няправільная і запрапанаваў праўленьню ЦРК аднавіць яго на працы. Справа аб прасьледваньні рабкора Гурэвіча перадаецца пракурору для расьсьледваньня.

Групкому і мясцкому ЦРК запрапанавана ў далейшым уважліва і чула прыслухоўвацца да пытаньняў прасьсьледваньня актывістаў, рабкораў і грамадзкіх працаўнікоў.

Пастаноўлена правесьці абсьледваньне работы насьценгазэты МЦРК.

ЗА НЯВЫКОНВАНЬНЕ ДЫРЭКТЫЎ ПАРТЫІ І УРАДУ

За нядбайныя адносіны да працы наогул і асабліва за нескарыстаньне фонду каапэраваньня беднаты, прыцягнут да судовай адказнасьці старшыня Чырвонаялуцкага сельска-гаспадарчага крэдытнага т-ва Сергун.

***

За непрынятае захадаў да спагнаньня пратэрмінованых, да прыцягненьня паёў і ўкладаў, да спагнаньня дазвмінова пазык з кулацкіх гаспадарак, лжэ-калгасаў і пазычальнікаў, якія не займаюцца сельскай гаспадаркай, а таксама з гаспадарак, якія скарысталі пазыкі не па прызначэньні, абвешчана вымова праўленьням наступных таварыстваў: Халопеніцкаму, Чэрвеньскаму, Мар'іна-Горскаму, Лагойскаму, Узьдзенскаму, Заслаўскаму, Слабада-Пырашэўскаму, Кворнаўскаму і Астрашыцка-Гарадзенкаму, а праўленьням Раваніцкага і Грэбенскага т-ваў—абвешчана суровая вымова з папярэджаньнем.

***

За несвоечасовае прадстаўленьне вестак саюзу, зроблена папярэджаньне праўленьням Чэрвенскага і Бярэзінскага с-г т-ваў, якія не паклапаціліся забясьпечыць бесьперапынную працу рахунковага апарату т-ва на час знаходжаньня рахункаводу гэтых т-ваў на вайсковым зборы і абвешчана вымова рахункаводу Мар'іна-Горскага т-ва.

У фонд індустрыялізацыі.

Рабочыя менскай абутковай ф-кі праводзяць 20 кастрычніка „суботнік" у фонд індустрыялізацыі краіны.

Падрыхтоўка малодшага тэхнічнага пэрсаналу.

З 1-га лістапада ў Менску адчыняюцца ўсесаюзныя 6 месячныя курсы для падрыхтоўкі малодшага тэхнічнага пэрсаналу дрэваапрацовачнай прамысловасьці. На курсы будзе прынята з прадпрыёмстваў БССР 60 рабочых і 20—з іншых рэспублік Саюзу. Утрыманьне курсаў будзе каштаваць каля 40 тысяч руб.

За курсантамі захоўваецца заработная плата па прадпрыёмству і, апрача таго, будзе выплачвацца па 3 руб. сутачных і кватэрных.

Уцягненьне яўрэйскай местачковай моладзі ў прадпрыёмствы.

У бягучым гаспадарчым годзе ў розныя прадпрыёмствы беларускай рэспубліканскай прамысловасьці будзе накіравана 500 чалавек яўрэйскай местачковай бядняцкай моладзі.

Крэдытаваньне пайшчыкаў на гародніну.

Праўленьне Менскага ЦРК адпускае крэдытаваньне на набыцьцё гародніны з разрахунку па 8 р. на пайшчыка. Па жаданьню пайшчыкаў магазыны ЦРК дастаўляюць гародніну за рахунак пайшчыкаў на кватэру.

Прымацаваньне пайшчыкаў да магазынаў МЦРК.

З 14-га кастрычніка пачалося прымацаваньне пайшчыкаў да магазынаў МЦРК для атрыманьня дэфіцытных прадуктовых тавараў. Першыя дні прымацаваньня паказалі, што апошняе праходзіць вельмі слаба.

Праўленьне МЦРК яшчэ раз папярэджвае пайшчыкаў, што тыя з іх, якія да 21 кастрычніка (уключна) не прымацуюцца да магазынаў—ня змогуць атрымаць лістападаўскай нормы цукру, крупы і інш. дэфіцытных прадуктаў.

Будаўнічыя курсы ЦП.

Бел. кам. „Озет'а" і НКПраці арганізуюць у бягучым навучальным годзе курсы ЦП для яўрэйскай бядняцкай часткі моладзі мястэчак і неакруговых гарадоў.

На курсы будзе прынята 50 чал.; курсанты будуць забясьпечаны 20-рублёвай стыпэндыяй.

За нежаданьне вывучаць беларускую мову.

Загадчык полацкага аддзяленьня Саюзхлеба Г. А. Палякоў упарта адмаўляўся вывучаць беларускую мову. Полацкая акруговая нацкамісія пастанавіла зьняць Палякова за гэта з работы. Нацкамісія ЦВК БССР зацьвердзіла пастанову Полацкай Нацкамісіі.

Новы нядзельны унівэрсытэт у Барысаве.

Культаддзел ЦСПСБ супольна з сэкцыяй навуковых працаўнікоў арганізуе ў Барысаве нядзельны рабочы ўнівэрсытэт.

Нядзельны ўнівэрсытэт пачне працаваць з 1-га лістапада і будзе абслугоўвацца навуковымі працаўнікамі Менску.

Перападрыхтоўка працаўнікоў культасьветных устаноў.

У бягучым навучальным годзе будзе праведзена шэраг кароткатэрміновых курсаў для перападрыхтоўкі працаўнікоў розных культасьветных устаноў. Наркамасьветы адпусьціў на ўтрыманьне гэтых курсаў 22400 рублёў.

Усебеларуская канфэрэнцыя дашкольных працаўнікоў.

Калегія Наркамасьветы пастанавіла склікаць усебеларускую канфэрэнцыю дашкольных працаўнікоў. Выбрана спэцыяльная камісія для правядзеньня падрыхтоўчай працы да канфэрэнцыі. Апрача менскіх дашкольных працаўнікоў, у канфэрэнцыі прыме ўдзел да 60 дэлегатаў з іншых акруг БССР. Канфэрэнцыя працягнецца некалькі дзён. Тэрмін скліканьня канфэрэнцыі вызначыць падрыхтоўчая камісія.

Культпраца сярод беспрацоўных.

Дзеля ўзмацненьня культпрацы сярод беспрацоўных на Менскай Біржы Працы арганізоўваюцца 3 школы для ліквідацыі няпісьменнасьці, якія ахопяць звыш 120 чал. Акрамя таго арганізоўваюцца курсы для вывучэньня беларускай мовы.

Друкаваная газэта на гуце „Кастрычнік".

Прэзыдыум ЦП саюзу хэмікаў, разгледзеўшы пытаньне аб выпуску друкаванай газэты на гуце „Кастрычнік", пастанавіў лічыць мэтазгодным выпускаць гэткую газэту. Пытаньне на канчатковае вырашэньне пададзена ў СНК. Газэта будзе друкавацца ў друкарні газэты «Камуніст».

На с.-г. выстаўцы ў Доме Селяніна.

З мэтаю лепшага азнаямленьня працоўных з дасягненьнямі калгаснага будаўніцтва тэрмін зачыненьня с.-г. выстаўкі ў Цэнтральным Доме Селяніна працягнут да 20 кастрычніка.

Выстаўка адчынена штодзённа з 9 да 3 гэдзін дня і ад 6 да 9 гадзін увечары.

Уваход вольны.

„Сав. Беларусь" дапамагла.

ЛЯСЬНІЧЫ БУДЗЕ ЗЬНЯТ.

№ 80 нашай газэты быў зьмешчан допіс „Безгаспадарчасьць у лясьніцтве". Аўтар допісу пісаў аб частых пажарах у гэтым лясьніцтве.

Аршанская акр. РСІ паведамляе, што пры расьсьледаваньні факты поўнасьцю пацьвердзіліся. Справа перададзена пракурору.

ЗЬНЯТЫ З ПРАЦЫ.

У нашай газэце быў зьмешчан допіс, у якім пісалася аб валакіце пры земляўпарадкаваньні вёскі Майсеева, Горацкага раёну.

Камісія Аршанскай акр. РСІ, расьсьледаваўшы справу, знашла, што земляўпарадкаваньне цягнулася ў працягу 7 год, у выніку чаго былі дыскрэдытаваны савецкія ўстановы. Выходзячы з гэтага, загадчыку райза т. Жыліну пастаноўлена абвесьціць вымову, былыя землякаваці Леўшуноў, Шэстакоў [illegible] чэнка з працы зьняты, ім забарон[ена] огул займаць адказныя пасады [illegible] кіх, каапэрацыйных і іншых уста[ноў].

ПРАЦА ПАЛЕПШЫЛАСЯ.

Допіс „На нашых вачох" зазнача[е], [што] арганізаваны ў 1925 годзе яўрэйскі [кал]гас „Рэйтэр Штэйн" разваліўся, [а] РВК не дапамог гэтаму калгасу.

Магілеўскі акркалгассаюз дае [на]ступнае тлумачэньне. У 1925 годзе [ар]ганізаваны каля Чавус яўрэйскі [калгас]. Гэты калгас за тры гады сваё[го існа]ваньня сябе не апраўдаў, бо ся[бры] жылі ў горадзе і апрацоўвалі зя[млю на]ездам, і наогул, нічога не рабілі [для] ўтварэньня калектыўнай гаспадар[кі. Ле]тась гэты калгас рэарганізаваны [ў кал]гас „Трактар" і працуе пры новы[м скла]дзе сяброў.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 18-е КАСТРЫЧНІКА 1929

	Куп.	Прад.
1 6 проц. выйгр. паз.	4.96	—
Бяспроц. выйгр. паз. 26 г.	127.75	129.75
Выйгр. пазыка 1929 г.	100.35	100.75
10 проц. выйгр. паз. 27 г.	25.64	25.74
3-я сялянск. выйгр. паз. 27 г.	5.01,5	—

Дзярж. паз. узм. сял. гас.	10.41
1 выйг. паз. індустр. 27 г.	25.23
2 „ „ „ проц.	25.36,5
2 „ „ „ 6-проц.	25.36,5
11 проц. дзярж. паз. 28 г.	101.43
12 проц. рэнтная паз. 27 г.	104.51

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня кіно «Луна слева» толькі для сяброў саюзаў.

Пачатак а 8 гадзіне і 10 гадзіне.

У сераду 23-10 — Юнсэкцыя Дому наладжвае дыспут на тэму:

„Пралетарская літаратура ў Беларусі", з уступным словам выступіць загадчык АПАД ЦК КПБ т. СЯНЬКЕВІЧ.

У якасьці апанэнтаў выступаць праф. Вальфсон, праф. Ігнатоўскі, праф. Барычэўскі, праф. Піотуховіч, дац. Бухаркін, т. Бабарэка, т. Галавач, т. Каналін, т. Аляхновіч і інш. таварышы, а таксама прадстаўнікі літаратурных аб'яднаньняў БелАПП, „ПОЛЫМЯ" і „ЎЗВЫШША".

Білеты ў канцэлярыі дому.

— У суботу 19-Х, у клюбе працасьветы (Камуністычная 19) адбудзецца пашыраны пленум Фрунзэнск. РК Мопр з удзелам актывістых Мопр. Парадак дню:

1) Аб сацспаборніцтве.
2) Аб кампаніі зімовае дапамогі.
3) Плян працы райкому.

Члены пленуму райкому і члены бюро яч. і рэвкамісій павінны зьявіцца ў абавязковым парадку. Запрашаецца Мопр.

Фрунзэнскі РК М[опр].

ПЭДГАБІНЭТ.

У пятніцу, 18 кастрычніка г. г., р[аз у] 7 гадз. увеч. адбудзецца 1-ы ар[ганіза]цыйны сход сэкцыі грамадзка-ка[рыснай] працы, сашэфаваньня і піанэр. ру[ху].

У панядзелак, 21 кастрычніка [а] 7 гадз. увечары—1-ы сход сэкцыі тэхнічнага выхаваньня.

Яўка настаўнікаў і піанэр. працаўнікоў, якія запісаліся для працы ў сэкцыях абавязкова.

Адказны рэдактар П. ШАСТАК[ОЎСКІ].

ТЭАТР-КІНО

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА".	З панядзелка 14 кастрычніка „СТАРОЕ І НОВАЕ".
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	З панядзелка 14 кастрычніка амэрыканскі фільм „НАНУК" у 6 частках. Звыш праграмы: кіно-хроніка САВКІНО № 49. Пачатак а 7 гадзіне. Каса а 5 гадз.
КІНО ПРАЛЕТАРЫ	З панядзелка 14 кастрычніка амэрыканскі фільм „СТАРАЯ № 99" камэдыя ў 6 частках. Звыш праграмы: кіно-хроніка САВКІНО № 53. Пачатак—а 7 з пал. гадз. Каса а 6 гадз.
1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР".	З панядзелка 14 кастрычніка „ЧАНГ" у 6 частках. Каса адчынена штодня ад 2 гад. Па нядзелях і серадох ад 12 гадз.

СЁНЬНЯ, У ПЯТНІЦУ, А 8 з палов. ГАДЗІНЕ ЎВЕЧАРЫ Ў ДОМЕ ПІСЬМЕНЬНІКА (Савецкая, 68)

АДБУДЗЕЦЦА СХОД МЕНСКАЙ ФІЛІІ БелАПП.

НА ПАРАДКУ ДНЯ:

1. Аб нац.-дэмакратызьме і нацыянал-фашызьме— даклад т. А. НЕКРАШЭВІЧА.

Запрашаюцца на сход члены „ПОЛЫМЯ", „УЗВЫШША", члены т-ва драматургаў і кампазытараў, усе беларускія пісьменьнікі і рэвалюцыйныя мастакі.

БЮРО ФІЛІІ.

Нарсуд Вушацкага р-ну Полацкай [акру]гі м. Вушач на падставе прысуду [ад] 27 верасьня 1929 г. і арт. 196 з 1 ч. 195 КК за нядбайныя адносіны [да] даручаных яму абавязкаў абвя[шчае] грамадзкае ганьбаваньне гр-ну [Бал]ызу Івану Антонаву па 196 з адз. 195 арт. КК, з сялян г. Менску, [не]пісьменны, б-п. несудзімы па пра[фесіі] шофэр, беларус.

Менскі Загс выклікае Марцюлянка станцыіна Осіпава на 14 ліста[пада] 1929 г. па справе аб скасаваньні [шлю]бу з гр. Марцюлянік Францысткай [Ві]кенцьевай.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Комсамольскі білет № 104682 Егуткіна І. А., выд. Юр'еўскай яч. ВКЛСМ, кв. 682п.

— Асабовая кніжка № 67 абавязанага Тэванюка Г. Г., выд. быўш. Бунавіцкім ВВК, кв. 684п.

— Мэтрычн. выпісь нарадж. 1913 Будоўскага М. па нарвіду, выд. Мазырскім Загсам, кв 635п.

— Вайсковы білет Яроцкага С., выд. 2-м артпалком, кв. 686п.

— Квіт. за № 1062 Вольфсона Ю. Б., выд. Барысаўскім Камгаспад,. кв. 687п.

— Асабовая кніжка Майнуша В. Г., выд. Кішына-Слабодзк. ВВК, кв. 688п.

— Асабовая кніжка № 67 Савёнко А., выд Мазырскім ваенкаматам, кв. 689п.

— Вучотна-конская кніжка № 8163 Коўшуна І. П., выд. Юравіцкім РВК, кв. 690п.

— Службовая кніжка Валакановіча М. І., выд. Узьдзенскім РВК. кв. 679п.

— Вучотна-вайсковая кніжка, 2) паявая кніжка № 98, выд. Тульгавіцкім П. О., 3) сяброўскі білет № 47597, выд. саюсам сельгаслесрабоч., 4) кніжка ашчаднай касы № 13, Даліпчука В. М., кв. 691п.

— Асабовае пасьведчаньне Скабенка В., выд. Патоцкай сельрадай Кіеўск. акр., кв. 680п.

— Сяброўскі білет № 1188 прац. зямлі і лесу Галуза С., выд. Веляцкім лясьніцтвам, кв. 681.

— Прыпісная кніжка дапрызыўніка нарадж. 1907, г., выд. Гарэцкім РВК, 2) сяброўкі білет с-гасп. рабочых за № 40563, выд. Аршанск. адддз. 3) каапэрац. кніж., выд. Гарэцкім ЕПО, 4) студэнцкі білет № 804-ас., выд. кіраўніцтв. с-г. акадэм. на імя Змушко М. П., кв. 673п.

— Сяброўская кніжка № 812 Лільніка М., кв. 667п.

— Квіт за № 2054 Бараноўскага М. І., выд. Ельскім адддз. лесбела, кв. 668п.

— Вучотна-конская кніжка Бабр[.]га А., кв. 677п.

— Кніжка на атрыманьне дапамогі дзіцяці, выд. Самахвалаўск. стра[хкасай] на імя Луты, кв. 678п.

— Асабовая кніжка запасн. за № [illegible] Машкоўскага А., выд. Караліпскім [illegible] кв. 676п.

— Вайсковы білет нарадж. 1908 г. [illegible] смока М., выд. Макарскім ваенка[матам], кв. 692п.

Ашчадн. кніжка за № 2028, выд. [illegible] радзянск. ашчадн. касай і сяброўскі [бі]лет, выд. Каралінск. РМК. Тычыня [illegible] кв. 665п.

— Вайскова-вучотная картка Ла[illegible]ка Г., выд. Барысаўскім вайск. ка[мат.], кв. 666п.

Друкарня БДВ.